

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarverslag
2024

Voorwoord	5
Het Fonds BJP in 2024	9
Projecten	17
Toekenningen	
Thema's	
Ingrid Harms Stipendium	
Coaching	
Journalistiek+	
Prijzen en nominaties	
Ontwikkeling	33
Traineeships onderzoeksjournalistiek	
Beurs Journalistieke Ontwikkeling	
Journalistiek+	
Versterking	43
Positionering	47
Codes	53
Governance Code Cultuur	
Fair Practice Code	
Code Diversiteit en Inclusie	
Personeel en organisatie	59
Wet Normering Topinkomens	65

Toekomst	67
Risico's	71
Toelichting financiën	75
Begroting 2025	81
Jaarrekening 2024	83

Voorwoord

'De roep van de vallei' -
de Volkskrant

De PKK is in Turkije zo
goed als verslagen. De
strijd heeft zich ver-
plaatst naar Noord-Irak.
De Koerdische bevolk-
ing is de gewapende
strijd zat. Fotograaf
Alex Kemman legt vast
hoe sommigen van hen
terugkeren naar hun
ooit verlaten dorpen.

De journalistiek staat voor grote uitdagingen. Burgers leunen steeds minder op traditionele media en journalistiek om de voor hen relevante informatie te vinden. Volgens het [Reuters Institute Digital News Report 2024](#) haalt 74% van de Nederlanders hun nieuws vooral online en slechts 24% uit geprinte media. Onder jongeren geldt steeds vaker: ‘het nieuws vindt mij’. En het nieuws vindt hen ook, vrijwel uitsluitend op sociale media, zo concludeert het Commissariaat voor de Media in het [rapport Jongeren, nieuws en sociale media](#), gepubliceerd in oktober 2024.

Andere conclusie uit dat rapport: er is geen sprake van een vertrouwenscrisis: maar liefst 94% van de jongeren vertrouwt het nieuws. Door de steeds grotere rol van sociale media neemt de afhankelijkheid van grote technologiebedrijven voor journalistiek toe. De werkwijzen en belangen van deze platforms zijn ondoorzichtig en kunnen botsen met journalistieke belangen, bijvoorbeeld door algoritmewijzigingen of het volledig weren van nieuwscontent, zoals Meta in 2023 in Canada deed. Dit heeft gevolgen voor de toegankelijkheid van journalistiek en de democratische functie ervan.

Daarnaast verandert de houding van politiek, overheid en burgers ten opzichte van journalistiek. Ook in Nederland worden journalisten weggezet als partijdig of onbetrouwbaar, en recente bezuinigingen op de NPO kunnen de toegang tot onafhankelijke journalistiek te bemoeilijken. Ook de handhaving van de Wet DBA en de mogelijke vervanging door de Wet VBAR kunnen grote gevolgen hebben voor freelancers, een essentiële groep binnen de sector. Meerdere redacties hebben al laten weten het zekere voor het onzekere te nemen en minder freelancers in te zetten, wat de diversiteit en onafhankelijkheid van journalistiek in gevaar kan brengen. Een andere zorgwekkende ontwikkeling is de toename van strategische rechtszaken tegen journalisten, de zogeheten SLAPPs (Strategic Lawsuits Against Public Participation). Deze worden ingezet om kritische verslaggeving te ontmoedigen door juridische en financiële druk op journalisten uit te oefenen. Vooral freelancers en kleinere media zijn hier kwetsbaar voor: SLAPPS leiden tot ‘zelfcensuur en psychische en financiële druk, vooral bij freelance journalisten en kleinere media’, zo [beschrijft](#) Emma Bergmans namens Free Press Unlimited.

Toch kent Nederland ook positieve ontwikkelingen. Ons land heeft een relatief breed journalistiek landschap, en het [vertrouwen](#) in journalistiek is hoog vergeleken met andere West-Europese landen. Op onderzoek gerichte media, zoals De Groene Amsterdammer en Follow the Money, groeien gestaag. Ook programma’s zoals ‘Zondag met Lubach’ laten zien dat er een groot publiek is voor verdiepende journalistiek. Dat zijn tekenen aan de wand dat mensen wel degelijk willen weten hoe de vork echt in de steel steekt (...).”, aldus Lise Witteman, onderzoeksjournalist bij Follow the Money, in haar [essay](#) ter gelegenheid van de conferentie van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) van 2024, met als titel Brussel en de waarheidsvertroebelaars.

Het blijft echter noodzakelijk alert te zijn. Het [aandeel](#) Nederlanders met grote interesse in nieuws neemt af, van 57% in 2015 tot 49% in 2024. Slechts 15% van de Nederlanders is bereid te betalen voor

online nieuws, een laag percentage vergeleken met andere landen zoals Noorwegen (40%). Daarnaast is de Nederlandse dagbladmarkt vrijwel volledig in handen van twee Vlaamse uitgevers, DPG Media en Mediahuis. Een verdere machtsconcentratie, zoals de geplande overname van RTL door DPG, kan de pluriformiteit en onafhankelijkheid van journalistiek onder druk zetten. Voorbeeld van de gevolgen die zo’n overname kan hebben, zijn de ingrepen van Amazon-baas Jeff Bezos, die als eigenaar van The Washington Post de persvrijheid aan banden legt, bijvoorbeeld door te beperken welke meningen gepubliceerd worden op de opiniepagina. Zoals [verwoord](#) door John Oliveira, uitgever van OneWorld: “Machtsconcentratie bij mediaconcerns leidt (...) tot inhoudelijke verschraling, ondermijning van redactionele onafhankelijkheid en een verzwakt publiek debat.”

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) heeft in 2024 [aanbevolen](#) om mediabeleid aan te scherpen om de democratische functie van journalistiek te waarborgen. Dit omvat maatregelen zoals het beter zichtbaar en vindbaar maken van betrouwbare journalistiek, het versterken van regionale en lokale media en het stimuleren van mediaverantwoordelijkheid bij alle betrokken partijen.

De belangrijkste conclusie van de [Mediamonitor 2024](#) van het Commissariaat voor de Media was dan ook de volgende: de verschuiving in mediagebruik naar internationale platformen vormt een risico voor geïnformeerdheid van burgers. Het commissariaat roept daarom wetgevers én mediabedrijven op: ‘behoud de informerende rol van media door betrouwbare journalistiek beter zichtbaar en vindbaar te maken.’ Het belang van deze oproep wordt geïllustreerd door de volgende [uitspraak](#) van Philippe Remarque, directeur journalistiek bij DPG Media: “Wij zien heus wel waar de jongeren zitten en op wat voor manieren ze nieuws tot zich nemen. En dat ze moeilijk bereikbaar zijn met onze traditionele vormen, of zelfs met de digitale vertaling daarvan. Maar ja, we hebben bedrijfskundig op korte termijn weinig incentive om daar fors in te investeren, want ze betalen niet op sociale media.”

Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten blijft in dit snel ontwikkelende veld inzetten op zijn bewezen missie: het versterken van onafhankelijke journalistiek door journalisten van vandaag te ondersteunen en bij te dragen aan de ontwikkeling van de journalisten van morgen. Wij zetten ons in om journalistieke onafhankelijkheid te borgen en kwaliteit te ondersteunen door financiering, kennisdeling en training.

Dat doen we niet alleen met subsidies voor onderzoeken en projecten en met beurzen en traineeships voor talentontwikkeling, maar steeds vaker ook met zelf georganiseerde activiteiten om journalisten te helpen hun richting te vinden binnen die snelle ontwikkelingen in het veld. In dit verslag blikken we terug op onze activiteiten van het afgelopen jaar, en op de effecten ervan. We blijven ons inzetten voor een sterke en onafhankelijke journalistiek, die in een veranderend medialandschap haar essentiële rol in de democratie blijft vervullen.

Het Fonds BJP in 2024

'Dansen met water' —
De Groene
Amsterdammer

In Noord-Groningen
voelt de zee in ieder
opzicht ver weg. De
meeste jongeren lijken
daardoor de dreiging
van het water te ver-
geten, terwijl klimaat-
verandering hen in de
toekomst mogelijk zal
terugwerpen op het
verleden. Fotograaf
David van Dartel
en journalist Pepijn
Keppel onderzoeken
hoe klimaatverander-
ing Noord-Groningen
vormgeeft.

Op woensdag 19 juni bracht de Raad voor Cultuur op verzoek van de staatssecretaris advies uit over de subsidieaanvragen binnen de culturele basisinfrastructuur, waaronder die van het Fonds BJP. De raad adviseert positief over de plannen van het Fonds: hij onderschrijft de inhoudelijke kwaliteit van de activiteiten en roemt de diversiteit aan publicaties, zowel in thematiek als vorm. Verder is de raad enthousiast over de activiteiten die het Fonds BJP heeft ontplooid voor regionale en lokale journalistiek en de pilot Journalistiek+, waarin journalisten experimenteren met nieuwe werk- en publicatievormen. ‘De raad ziet het Fonds BJP als een onmisbaar fonds voor de instandhouding en ontwikkeling van onafhankelijke journalistiek’ en ‘verwacht dat de maatschappelijke betekenis van het Fonds BJP in de komende subsidieperiode alleen maar zal toenemen’.

Ook werd afgelopen jaar duidelijk dat de middelen die het Fonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap krijgt om de onderzoeksjournalistiek te ondersteunen de komende periode gehandhaafd blijven.

In zijn Mediabegrotingsbrief 2025 van 20 november 2024 schrijft minister Eppo Bruins van OCW dat hij de koers om journalistiek en onderzoeksjournalistiek via de fondsen — naast het Fonds BJP ook het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek — te ondersteunen ‘in volle omvang’ doorzet. Dat geeft ons de ruimte om ook de komende jaren onze rol in het ondersteunen van journalisten te blijven vervullen en verder te ontwikkelen.

Er werd in 2024 meer dan 40 keer vergaderd door onze commissieleden en we behandelden ruim 450 aanvragen: voor projectsubsidies, beurzen voor journalistieke ontwikkeling, residentieplaatsen en dossiersubsidies. Ook werden binnen de regeling Journalistiek+ aanvragen behandeld voor projecten in vernieuwende vormen: zo werden subsidies toegekend voor een pop-upredactie, journalistieke publieksbijeenkomsten en journalistiek theater. Ook was er voor de eerste keer een subsidieronde bedoeld voor speciaal voor beeldjournalisten, onder wie fotografen en illustratoren.

Het aanbod van coaching bij projecten werd in 2024 verder verstevigd: er is nu een pool van coaches beschikbaar met uiteenlopende expertises die aanvragers kunnen coachen bij hun onderzoeken en publicaties.

We stelden tientallen journalisten in staat conferenties te bezoeken, bijvoorbeeld Dataharvest in Mechelen, B*Future in Bonn en de VVOJ-conferentie in Rotterdam. Meer dan dertig trainees onderzoeksjournalistiek waren in 2024 werkzaam op uiteenlopende redacties, waar ze in de praktijk de kneepjes van het vak leren. Voor hen organiseerden we daarnaast meerdere cursussen en trainingen. Ook boden we in het afgelopen jaar voor het eerst zelf een training aan voor freelance journalisten: een meerdaagse cursus praktische AI, gegeven door Laurens Vreekamp.

In oktober lanceerde het Fonds het nieuwe Press Play-programma, waarvoor vijftien enthousiaste beginnend journalisten geselecteerd zijn die in begin 2025 startten om met coaching van hun journalistieke idee een solide plan en pitch te maken. Nog een lancering van het afgelopen jaar: de Fondsvinder voor Journalisten — een website met chatbot waarop we het ruime en steeds belangrijker wordende aanbod van journalistieke fondsen in Nederland beter ontsluiten.

We kijken terug op mooie samenwerkingen met verschillende organisaties: de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ), die we ondersteunden bij de jaarlijkse conferentie, waar circa 500 journalisten uit Nederland en Vlaanderen aanwezig waren, en de uitreiking van de Loep; we boden tickets aan voor cursussen van Bellingcat en Hogeschool Utrecht; we ondersteunden RFG Media, een platform voor journalisten die naar Nederland gevlucht zijn; we gaven voorlichting bij verschillende opleidingen, zoals de Christelijke Hogeschool Ede en Fontys Hogeschool in Tilburg en waren vertegenwoordigd op allerlei conferenties en bijeenkomsten, van de Gouden Freelancer in Amsterdam tot het Regiohelden Festival in Leeuwarden.

Zo konden we ook in 2024 veel journalisten ondersteunen om zich te wijden aan hun onderzoeken en projecten of aan hun professionele ontwikkeling. Er verschenen vele artikelen, podcasts, boeken, documentaires en andere publicaties, die zonder subsidie niet het licht hadden kunnen zien.

DUO Fraudejacht

Bas Belleman, Belia Heilbron en Anouk Kootstra

“Bij de selectie voor de controles op de uitwonendenbeurs zijn er zaken niet goed gegaan. Er was sprake van indirecte discriminatie. Dat is oneerlijk en we willen niet dat studenten bij het aanvechten van de besluiten in een juridisch moeras belanden.”

Eppo Bruins, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Foto: Kevin Faingnaert

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Volledige compensatie voor alle studenten die tussen 2012 en 2023 door studiefinancieringsverstrekker Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) tot fraudeur zijn bestempeld. Dat maakt Minister Eppo Bruins op 11 november 2024 bekend in een brief aan de Tweede Kamer. Het kabinet heeft hiervoor 61 miljoen euro vrijgemaakt.

Aanleiding is het onderzoek van journalisten Anouk Kootstra en Belia Heilbron van onderzoeksbureau Investico, waarin zij in 2023 aantoonde dat studenten met een migratieachtergrond opvallend vaak beticht worden van fraude.

Publicaties

De Groene Amsterdammer
Ik dacht gewoon: ik pak je,
Bas Belleman, Belia Heilbron
en Anouk Koostra

*DUO 'Ik begrijp niet waarom
DUO mij als fraudeur ziet'*

NOS op3
*Geld terug voor studenten
na discriminerende
fraudeopsporing*

Universiteitsblad Utrecht
*Vooraf studenten met
migratieachtergrond getroffen
in fraudezaken DUO*

Universiteitskrant Groningen
DUO's jacht op fraude rammelt

Het NOS-journaal berichtte de
hele dag over het onderzoek en
stuurde Gerri Eickhof op pad
voor een eigen item

Stempel voor identificatiedoeleinden.

In samenwerking met het Hoger Onderwijs Persbureau en NOS op 3 onderzochten zij het volledige opsporingssysteem van DUO. Ook De Groene Amsterdammer en Trouw sloten aan, waardoor het project een groot bereik kreeg.

“Het was een heftig onderzoek. We wisten: We kunnen dit verhaal maar één keer vertellen en we moeten het zo goed en onderbouwd mogelijk op papier krijgen. Maar hoe doe je dat? Discriminatie is notoir moeilijk aan te tonen. Een van de lessen bij het hard maken van ongrijpbare onderwerpen, is: “Vraag het de mensen die het zien, de mensen die het overzicht hebben”. In dit geval waren dat de advocaten die sinds de aanvang van het fraudesysteem tegen DUO geprocedeerd hebben.”

“De jury vindt het verhaal ‘ontluisterend’ en ‘boosmakend’ en is onder de indruk van de zorgvuldige onderzoeksmethode en de goed onderbouwde, spijkerharde conclusie. Ze prijst de journalistieke samenwerking waarmee alle relevante doelgroepen zijn bereikt en de verantwoordelijken in de politiek en het bestuur in de verdediging zijn gedrukt.”

Na publicatie van de uitkomsten van het onderzoek zijn er grote maatschappelijke gevolgen. Onderwijsminister Robert Dijkgraaf schort direct het fraudesysteem op en kondigt een onafhankelijk en extern onderzoek aan.

Begin 2024 biedt het kabinet excuses aan, nadat onderzoeksbureau PricewaterhouseCoopers (PWC) concludeert dat er sprake is van indirecte discriminatie. Uit het door DUO intern ingestelde onderzoek, uitgevoerd door Algorithm Audit, blijkt dat het gebruikte risicoprofiel vooringenomen was ten aanzien van studenten met een niet-Europese migratieachtergrond. Hoe was het te werken aan een onderzoek met zoveel gevolgen? We vragen het Anouk Kootstra, die voor dit project een uitvoeringssubsidie kreeg van het Fonds BJP.

“Het was een heftig onderzoek. We wisten: We kunnen dit verhaal maar één keer vertellen en we moeten het zo goed en onderbouwd mogelijk op papier krijgen.

Maar hoe doe je dat? Discriminatie is notoir moeilijk aan te tonen. Een van de lessen bij het hard maken van ongrijpbare onderwerpen, is: “Vraag het de mensen die het zien, de mensen die het overzicht hebben”.

In dit geval waren dat de advocaten die sinds de aanvang van het fraudesysteem tegen DUO geprocedeerd hebben.” Samen met NOS op 3 stellen ze een lijst op met ruim tachtig advocaten die studenten bijstaan in fraudezaken. Uit een inventarisatie onder meer dan dertig advocaten blijkt dat in 97% van hun rechtszaken een beschuldigde student een migratieachtergrond had. Publicaties volgen bij De Groene Amsterdammer, Trouw, NOS op 3. “Ik ben trots op onze journalistieke samenwerking en de manier hoe we dit onderzoek hebben uitgevoerd. Ook ben ik blij hoe dit onderzoek is opgepakt. Het laat zien dat onderzoeksjournalistiek soms in staat is het systeem te corrigeren.”, aldus Kootstra.

Het onderzoek wordt in 2024 genomineerd voor de Tegel en bekroond met het winnen van de Loep in de categorie Opsporende onderzoeksjournalistiek.

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Foto: Roos Trommelen

Dit onderzoek is een samenwerking van Investico, het Hoger Onderwijs Persbureau, NOS op 3, De Groene Amsterdammer en Trouw.

Komphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Teun Dominicus

Beeld: Fieke Ruitinga

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Op 6 november 2024 wordt in de Tweede Kamer de motie van Michiel van Nispen (SP) aangenomen. De motie roept op tot ‘een extern, aanvullend, onafhankelijk, historisch onderzoek’ naar de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). Aanleiding zijn grotendeels de publicaties van journalist Teun Dominicus (1992) die met een Uitvoeringssubsidie maandenlang onderzoek deed naar de BVD, de voorloper van de AIVD.

Publicaties

Het Parool
Affaires, ruzies, gesprekken
met de psychiater

Het Parool
‘Niemand heeft dit ooit
geweten’

Het Parool
‘Ik word hier verdrietig van’

KB
Kamphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Op 6 november 2024 wordt in de Tweede Kamer de motie van Michiel van Nispen (SP) aangenomen. De motie roept op tot ‘een extern, aanvullend, onafhankelijk, historisch onderzoek’ naar de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). Aanleiding zijn grotendeels de publicaties van journalist Teun Dominicus (1992) die met een Uitvoeringssubsidie maandenlang onderzoek deed naar de BVD, de voorloper van de AIVD.

Dominicus dook hiervoor het Nationaal Archief in en analyseerde meer dan 150 persoonsdossiers van Amsterdamse politici, journalisten, activisten, advocaten, kunstenaars, geestelijken, intellectuelen, vakbondslieden en mensen uit het maatschappelijk middenveld. Wie hield de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) in de gaten en wat werd over hen opgetekend?

“De subsidie maakte het mogelijk dat ik mezelf kon verdiepen in een van de BVD-archieven, een lastig te doorgronden archief: zo maakte de dienst veelvuldig gebruik van codes, afkortingen en had hij een eigen ‘taaltje’ dat je pas goed kon doorgronden na weken werk. Mijn artikelen zorgden voor enige mate van erkenning door belangrijke spelers in het veld: zij zagen dat ik geen eendagsvlieg was, ik serieus en gedegen feiten verzamelde en me goed inlas in de stand van het journalistieke en wetenschappelijke debat.”

Het onderzoek van Dominicus leidde tot een serie artikelen in Het Parool over hoe de BVD de hoofdstad in het vizier had. Uit zijn onderzoek blijkt dat Amsterdamse politici jarenlang zijn gevolgd en afgeluisterd, tot in hun woonkamer toe.

Ook laat het zien dat het BVD het Auschwitz Comité, een belangenorganisatie van Holocaustslachtoffers, decennialang als staatsgevaarlijk heeft bestempeld. De spionage door de BVD van Joodse

Amsterdammers die na hun terugkeer uit de kampen betrokken waren bij het Nederlands Auschwitz Comité, wordt door meerdere media opgepikt, zowel landelijk als internationaal. Het nieuws is de opening van het NOS Journaal op 23 december 2023 en belandt zelfs in de Spaanse krant El País.

De impact van het onderzoek gaat ook Dominicus opdrachtgever niet onopgemerkt voorbij:

“De impact van de artikelen heeft Het Parool ook doen inzien om mij voor vervolgartikelen over deze archieven meer te betalen, waardoor ik voor Het Parool geen aanvraag meer hoef te doen op externe fondsen — mijn dank aan jullie is dus groot.”

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Foto: Angela Baas

In samenwerking met Argos maakt Teun Dominicus in 2024 ook een [radio-uitzending](#) over de Binnenlandse Veiligheidsdienst en de genocide in Indonesië.

Kamphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Projecten

'Het Oekraïense spoor: een belangrijk wapen in de oorlog tegen Rusland' de Volkskrant en National Geographic

Sinds de Russische inval worden de Oekraïense spoorwegen ook wel het 'tweede leger van Oekraïne' genoemd. Vanaf dat moment is de dienstregeling van Oekrazaliznytsia onmisbaar. Fotograaf Jelle Krings maakt een fotoserie over de Oekraïense spoorwegen.

Het Fonds BJP ondersteunt met subsidies de totstandkoming van journalistieke onderzoeken en publicaties, binnen de Regeling Projectsubsidies. Journalisten vragen door middel van het invullen van een online formulier een tegemoetkoming aan voor hun tijdsinvestering en onkosten. Dat doen ze voor onderzoeken of projecten die zo tijdsintensief of kostbaar zijn, dat de bijdrage van het publicerend medium niet voldoende is.

De aanvraag wordt beoordeeld door uit een pool van journalisten wisselend samengestelde vergadercommissies, het bureau van het Fonds zorgt ervoor dat de aanvragers binnen zeven weken na de indiening van hun aanvraag bericht over de uitkomst krijgen: indien positief, met een contract voor hun subsidietoekenning, indien negatief, met een inhoudelijke onderbouwing van dat besluit. In 2024 gebeurde dat in totaal 408 keer: 191 van de ingediende aanvragen werden gehonoreerd, de rest werd afgewezen. Een klein deel van de aanvragen werd door het bureau op formele gronden afgehandeld, een ander klein deel werd door de aanvrager zelf voorafgaand aan beoordeling om verschillende redenen ingetrokken. Voor subsidietoekenningen voor lokale en regionale journalisten biedt het Fonds verder de optie Vervangende kracht, waarmee de subsidietoekenning wordt ingezet om een vervanger te bekostigen voor een journalist in vaste dienst, die zich een tijdje op een groot project gaat storten.

Binnen de Regeling Projectsubsidies zijn twee subsidieregelingen samengebracht: de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek, gefinancierd uit de culturele basisinfrastructuur, en de Regeling Onderzoeksjournalistiek, gefinancierd uit de mediabegroting.

Medio 2024 werd de Regeling Bijzondere Journalistiek omgedoopt tot Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek, waarbij ook de richtlijnen voor toekenning binnen die regeling enigszins zijn aangescherpt. Waar binnen de regeling eerst projecten werden gehonoreerd die betrekking hadden op meer culturele en historische onderwerpen, zijn dat nu de projecten die in de publicatievorm ook een sterker kunstzinnig element hebben, bijvoorbeeld verhalende podcasts en literaire non-fictie. Dit heeft geresulteerd in een afname van het aantal gehonoreerde projecten binnen de regeling (waarbij het toegekende bedrag min of meer gelijk bleef). De ondersteunde projecten binnen de gecombineerde regeling zijn allemaal diepgravend en tijdsintensief. De Regeling Onderzoeksjournalistiek richt zich op projecten die aansluiten bij de definitie van onderzoeksjournalistiek volgens de VVOJ: ze hebben een opsporende, controlerende of signalerende functie. De Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek ondersteunt projecten die resulteren in verhalende journalistiek, fotografische projecten of literaire non-fictie.

Toekenningen

In de toekenningen wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies voor vooronderzoek, wanneer bijvoorbeeld de precieze vorm, inhoud of (medewerking van) bronnen nog niet helder

is, en uitvoering, wanneer de aanvrager echt het onderzoek ten behoeve van een publicatie gaat uitvoeren. In 2024 werden 38 vooronderzoekssubsidies toegekend en 126 subsidies ten behoeve van uitvoering van een project. Daarnaast werden subsidies toegekend in enkele bijzondere regelingen: vier voor residenties, acht als dossiersubsidies en 15 voor deelnemers aan het Press Play-programma.

Er werden in 2024 vier residentieplaatsen aangeboden: aan het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) in Amsterdam, waar tweemaal per jaar een journalist-in-residence gedurende vijf maanden tussen andere fellows, veelal wetenschappers, aan een groot project werkt. In 2024 werden de beurzen toegekend aan Leendert van der Valk, die er in het voorjaar van 2025 werkt aan zijn Atlas van het slavernijverleden en aan Anja Vink, die in het najaar van 2025 haar residentie start om te werken aan een onderwijsjournalistiek project. In 2024 bood het NIAS onderdak aan Sanne de Boer, die er werkte aan een project over de maffia, en Kasper van Laarhoven, die werkte aan zijn boek over het Cornelius Haga Lyceum.

Naast de plekken aan het NIAS, werden ook subsidies toegekend aan Anna Roos van Wijngaarden, die bij het Waag Future Lab in Amsterdam werkte aan een onderzoek naar modejournalistiek en aan Luuk Vulkers, die in het Besiendershuis in Nijmegen onderzoek deed naar smetvrees. Er werden in 2024 elf dossiersubsidies aangevraagd, waarvan er acht werden toegekend. De dossiersubsidie is bedoeld voor lokale en regionale journalisten die langere tijd in een voor hun regio belangrijk dossier willen duiken en daarover een dossier van publicaties willen opbouwen.

De journalisten onderzoeken met de dossiersubsidie onder meer arbeidsmigratie, integratie, privacy en mentale gezondheid in hun eigen regio's.

Begin 2025 verschenen bij L1, de regionale zender in Limburg, de artikelen van Manon Colson die in 2024 een dossiersubsidie kreeg voor haar onderzoek naar overgewicht in de provincie. In maart 2025 won Martijn Klungel, die in 2023 een dossiersubsidie ontving, de Gouden Regiohelden Award. Deze prijs voor het beste project van de regionale omroepen van 2024 won hij voor zijn documentaireserie Achter de poort, waarin hij in beeld brengt hoe het er in aanmeldcentrum Ter Apel aan toe gaat.

Thema's

De thema's van de projecten waaraan een subsidie is toegekend en de in 2024 met steun verschenen publicaties lopen sterk uiteen. Niet verwonderlijk, gezien het brede bereik van de regeling projectsubsidies, waarin zowel bijzondere verhalende projecten mogelijk gemaakt worden als harde onderzoeksjournalistiek. Wel is er een drietal thema's te noemen waarmee veel journalisten zich met verschillende invalshoeken en methodes bezighouden, te weten: klimaat en milieu, (de nawerking van) het koloniale verleden en oorlog. Binnen het thema klimaat en milieu werden zowel lokale, regionale als (inter)nationale aanpakken gekozen en wordt onder meer onderzoek gedaan naar onze energievoorziening (van de winning van fossiele brandstoffen tot de wenselijkheid van nieuwe hernieuwbare voorzieningen), naar beleid om burgers en bedrijven te bewegen duurzame keuzes te maken, naar lobby van de fossiele industrie, naar hevige regenval en ernstige droogte en naar de gevolgen van industrie en vervuiling. Ook over het koloniale verleden van Nederland werd een verscheidenheid aan projecten toegekend en gepubliceerd, waarbij een verbreding en verdieping van onderwerpen te zien is.

Zo zijn er projecten over onder meer Chinese contractarbeiders in Suriname, over de 'vergeten kolonie' West-Papua, over de kortstondige machtsperiode van Nederland in Taiwan, en over culinair erfgoed in Rotterdam. Evenmin verwonderlijk is een toename van het aantal projecten over oorlog, waarbij projecten over de oorlog tussen Rusland en Oekraïne gesteund worden, over de Israëlische aanvallen op Palestijnse gebieden en over de doorwerking van andere oorlogen in het verdere of meer recente verleden.

Begin 2025 verschenen bijvoorbeeld gesteunde publicaties over een mensenrechtenorganisatie die Russische oorlogsmisdaden onderzoekt en over het belang van het Oekraïense spoor netwerk in de oorlog.

Op onze website zijn alle in 2024 verschenen publicaties terug te vinden.

Totaal aan publicaties: 297

↑ Verschenen publicaties 2024

De dood ruikt naar suikerspin

Eva Peek

“Erg fijn om de kans te krijgen om me lang in een onderwerp vast te bijten.”

Foto: Daria Svertilova

Ingrid Harms Stipendium

Eva Peek pitchte met succes haar idee voor de eerste editie van het Ingrid Harms Stipendium. Daarmee kreeg ze de gelegenheid vijf maanden diepgravend aan haar journalistieke longread te werken over het effect van de oorlog op vrouwen in Oekraïne.

De longread waardoor Peek zich liet inspireren, is ‘Russische vrouwen in Nederland’, geschreven door Ingrid Harms in 1986. ‘Ik vind het inspirerend dat ze zo haar eigen methode en vertelstem heeft en dat ze zo toegewijd in één onderwerp duikt. Ik voel wel een enorme verantwoordelijkheid naar haar en naar haar nabestaanden om een goed stuk te schrijven.’

In het voorjaar 2024 vertrok Eva Peek naar Kyiv om Oekraïense vrouwen te interviewen en te volgen hoe zij zich staande houden gedurende de oorlog.

“Centraal in mijn onderzoek staat de vraag wat het effect van de oorlog is op de levens van vrouwen, genderverhoudingen en het algemeen. Dat opende de deur naar een heel scala aan andere onderwerpen: welke rol speelt gender in nationale identiteitsvorming? Wat is de geschiedenis van het feminisme in Oekraïne? Is er in oorlogstijd überhaupt ruimte voor deze vragen?”

Op 1 april 2025 wordt Peeks boek ‘De dood ruikt naar suikerspin’ gelanceerd tijdens een evenement in Pakhuis de Zwijger, een samenwerking van het Fonds, Vrij Nederland en financier Han Nefkens.

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Eva Peek studeerde Slavistiek literatuurwetenschap en geschiedenis, en is redacteur bij de buitenlandredactie van NRC.

Korffhuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Publicaties

Vrij Nederland
De dood ruikt naar suikerspin

NRC
Borduurwerk van betekenis
(voorpublicatie)

PR en reclame in de fossiele industrie

Sjors Roeters

“Dankzij de residentie kon ik me drie maanden in mijn onderzoek onderdompelen.”

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Journalist Sjors Roeters was de eerste resident bij het Besiendershuis in Nijmegen. Van december 2023 tot en met februari 2024 kon hij ongestoord werken aan zijn onderzoeksproject naar fossiele PR en reclame. Roeters aan het woord: “In het Besiendershuis begon ik aan een nieuw onderzoeksproject naar fossiele PR en reclame. Voor Follow the Money en Vrij Nederland dook ik in klimaatrechtszaken, lespakketten, marketingprogramma’s, juridische papers en sprak met bronnen bij mondiale PR-bureau’s. Dankzij de residentie kon ik me drie maanden lang in dit nieuwe onderzoek onderdompelen. Een voorrecht waar ik veel aan heb gehad. Als journalist moet je het veld in, met mensen praten, fabrieken bezoeken, evenementen aflopen, hoorde ik als beginnend journalist. Toch ontkom ik er niet aan dat mijn laptop de meeste tijd opslokt. Maar dankzij de mogelijkheid tot zelfverkozen afzondering midden in een stadscentrum, kan ik het beste maken van dat bureauwerk dankzij de residentie in het

Besiendershuis. Multinationals die door de rechter zijn veroordeeld voor milieuvervuiling, dragen burgers op om de rivieren waar ze in de zomer in zwemmen schoon te houden. Het chemieconglomeraat draagt me op niet te vervuilen, terwijl datzelfde bedrijf nieuwe takken opzet om naar schaliegas en -olie te boren en miljoenen tonnen plastic uit fossiele brandstoffen produceren. Waar ligt de grens tussen bedrijfscommunicatie en greenwashing? Mede dankzij het journalist in residence-programma van het Fonds BJP en het Besiendershuis heb ik een poging kunnen wagen die complexe vraag te beantwoorden.” Na een succesvolle eerste editie geeft het Fonds BJP in 2025 de journalistieke residentie bij het Besiendershuis in Nijmegen een vervolg.

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Foto: Marijn Smulders

Publicaties

Vierdelige artikelenreeks
‘PR en reclame in de fossiele industrie’ verschenen bij
Follow The Money.

Sjors Roeters is redacteur bij Vrij Nederland. Hij verdiept zich in de gevolgen van het kapitalistische systeem en het verzet ertegen.

Korffhuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Ingrid Harms Stipendium

In 2024 werd de tweede stipendiaat van het [Ingrid Harms Stipendium](#) geselecteerd: [Jantine Jongebroed](#), die werkt aan een publicatie over abortus. Op 1 april 2025 verschijnt de publicatie van de eerste stipendiaat, Eva Peek, over Oekraïense vrouwen in oorlogstijd. Het stipendium werd in 2023 gelanceerd om gedurende tien jaar elk jaar een journalist de kans te geven aan een publicatie te werken in de sociale en diepgravende stijl van Vrij Nederland-journalist Ingrid Harms (1947-2021). Het stipendium is een samenwerking tussen het Fonds, Vrij Nederland en Han Nefkens, initiatiefnemer en financier.

Coaching

De coaching die in 2023 als pilot van start was gegaan is in 2024 ontwikkeld tot vast onderdeel van de Regeling Projectsubsidies. In 2024 werd 18 keer een coach gekoppeld aan een journalist die een subsidietoekenning ontving. De coaching bevindt zich op verschillende vlakken: van storytelling tot datajournalistiek, van een gestructureerd boekplan maken tot inhoudelijke sparring. Inmiddels is er een [pool](#) van 12 coaches met uiteenlopende achtergronden en expertises die journalisten kunnen bijstaan. De coachingstrajecten worden positief geëvalueerd door zowel coaches als aanvragers.

Journalistiek+

De pilot Journalistiek+ werd in 2023 gestart en kreeg in 2024 verder vorm. Binnen Journalistiek+ organiseren we verschillende subsidierondes en activiteiten met een focus op toekomstgerichte journalistiek. We geven journalisten de middelen en ruimte om nieuwe vaardigheden op te doen, te leren over journalistieke ontwikkelingen, geïnspireerd te raken en projecten uit te voeren met vernieuwende publicatievormen. De activiteiten sluiten deels aan op de projectsubsidies en deels op de activiteiten in het kader van talentontwikkeling.

In 2024 werden in twee subsidierondes Journalistiek+ 21 projectsubsidies toegekend, waarvan zes voor vooronderzoek en 13 voor uitvoering. Al deze projecten hebben bijzondere aandacht voor het bereiken van een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld door middel van vernieuwende en niet traditionele publicatievormen. Want: “The people best positioned to forge a different path are those journalists and publishers who accept that the next step is to meet people where they are. The aim should not be to take journalism backwards, but to create something new.”, zoals Reuters-directeur Rasmus Kleis

Nielsen in zijn eerder genoemde stuk ‘Irrelevant and unloved: how the press lost its touch’ betoogt. Zo steunden we publieksbijeenkomsten in het kader van het fotoproject [Je moest eens weten](#) van Çiğdem Yüksel, waarin ze de eerste generatie vrouwen uit Turkije in Nederland portretteert. Yüksel werd met dit project begin 2025 tot een van de Meestervertellers van 2024 uitgeroepen en won de eerste prijs in de categorie Storytelling van de Zilveren Camera. Ook zijn onder meer projecten die uitmonden in graphic novels, journalistieke tentoonstellingen en journalistiek theater gesteund, die in 2025 afgerond worden. In 2024 werd verder de [interactieve website](#) over Kamp Erika gelanceerd, een project van Hester den Boer, die eerder een boek over het onderwerp schreef. Met de website bereikt zij een jongere doelgroep. Den Boer werd genomineerd voor een Zilveren Camera in de categorie Storytelling. Overigens kwam ook het [project](#) van Kadir van Lohuizen, de derde genomineerde voor de Zilveren Camera in de categorie Storytelling, met een Journalistiek+ subsidie tot stand.

Eind 2024 werd voor het eerst een subsidierende gelanceerd voor beeldende journalistiek: fotografie, illustratie en graphic journalism. Beeldende journalistiek speelt een belangrijke rol in het vertellen van verhalen, kan complexe onderwerpen toegankelijk maken en ons met een andere blik naar de wereld om ons heen laten kijken. De journalistiek heeft bovendien te maken met de opkomst van AI-gegenereerde beelden. Deze beelden kunnen nuance en diepgang missen.

Bovendien kunnen ze vervaardigd worden zonder eerlijke compensatie voor de originele makers, zoals fotografen, illustratoren en tekenaars. Daardoor wordt het voor hen steeds uitdagender om hun journalistieke en documentaire projecten te realiseren. Het Fonds BJP wilde met deze subsidierende beeldmakers in de journalistiek stimuleren en ondersteunen bij hun werk. Er werden 45 aanvragen ingediend, waarvan er 15 zijn toegekend. In 2025 worden de eerste publicaties verwacht.

In 2024 werd nog een nieuwe regeling, Press Play, gelanceerd. Press Play biedt vijftien beginnende journalisten en makers die goede journalistieke ideeën hebben, maar nog niet de ervaring of het netwerk om van dat idee een succes te maken, een springplank. De deelnemers, verdeeld in groepjes die zich bezig houden met audio, schrijven en video, volgen een traject met daarin bijeenkomsten, trainingen en coaching. Het programma werd gelanceerd in 2024, de vijftien deelnemers zijn begin 2025 van start gegaan.

In 2024 werden verder de voorbereidingen getroffen voor een inspiratietraject Nieuw Mediagebruik.

↑ Aantal aanmeldingen en toekenningen Press Play

dat begin 2025 start. Omdat, zoals omschreven in het Reuters Institute [Digital News Report 2024](#), blijkt dat slechts 24% van de Nederlandse bevolking haar nieuws uit geprinte media haalt, tegenover 75% die dat online (en op sociale media) vindt, is het van belang dat journalisten meer leren over de consequenties die dat heeft voor hun werk. Wat moeten zij weten over publicatievormen, algoritmes en techniek om hun publiek te bereiken? Er zijn inmiddels 15 journalisten geselecteerd om deel te nemen aan het traject, waarvan de uitkomsten medio 2025 gepubliceerd worden in een podcast.

Prijzen & Nominaties

De publicaties die het Fonds BJP heeft gesteund worden met regelmaat genomineerd voor of bekroond met prijzen.

Hieronder is een overzicht van deze nominaties en prijzen te vinden.

Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

Patricia Veldhuis
Artikel & boek: Wie wil er nog voor de klas? NRC & Nijgh & Van Ditmar

→ Winnaar Prijs voor Onderwijsjournalistiek

→ Longlist Brusseprijs 2024

Bas von Benda-Beckmann
Boek: Het kleedje voor Hitler: een familiegeschiedenis Querido

→ Winnaar Libris Geschiedenis Prijs 2024

Jaap Cohen
Boek: De Bolle Gogh Querido

→ Nominatie Shortlist Libris Geschiedenis Prijs 2024

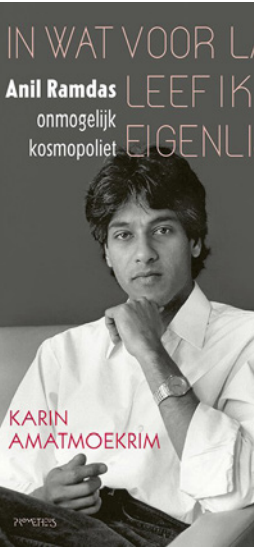
Karin Amatmoekrim
Boek: Biografie van Anil Ramdas. In wat voor land leef ik eigenlijk. Prometheus

→ Nominatie Longlist Libris Geschiedenis Prijs 2024

→ Winnaar Nederlandse Biografieprijs

→ Nominatie Longlist Boekenbon Literatuurprijs 2024

→ Nominatie Shortlist Brusseprijs 2024

Judith Koelemeijer
Boek: Etty Hillesum. Het verhaal van haar leven. Uitgeverij Balans

→ Nominatie Nederlandse Biografieprijs 2024

Nicole Terborg
Podcast: Kweekje, mi kwekipikin VPRO

→ Winnaar PRIX EUROPA Best European Audio Documentary Series of the Year 2024

→ Nominatie Vrouw in de Media Award voor provincie Noord-Holland

Marcel Metze
Boek: Hoog spel. De politieke biografie van Shell Uitgeverij Balans

→ Nominatie longlist Brusseprijs 2024

Herman Vuijsje
Boek en artikel: Wij waren geen soldaat. Het leger was voor losers Walburg Pers en HP/De Tijd

→ Nominatie longlist Brusseprijs 2024

Fleur van der Bij
Boek: Loesje, de biografie Querido

→ Nominatie Amarte Literatuurprijs

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Rinke Verkerk
Artikelenserie en boek:
Het hele dorp wist het.
De Correspondent

→ Nominatie Longlist
Boekenbon
Literatuurprijs 2024

Elyse van den Brink
(Dossiersubsidie) Artikelenreeks en radiouitzendingen:
LHBTI-emancipatie en acceptatie in Ede Stad

→ Winnaar Prijs voor de
Nieuwsbladjournalistiek 2024

Mirjam de Rijk
Boek en artikelenreeks:
Gekaapt door het kapitaal
Uitgeverij Pluim en De Groene
Amsterdammer

→ Nominatie Shortlist
Prinsjes Boekenprijs 2024

→ Winnaar Loep Signalerende
Onderzoeksjournalistiek 2023

**Anouk Kootstra, Belia Heilbron
en Bas Belleman et al.**
Artikelenreeks: “DUO beschuldigt studenten met
migratieachtergrond opvallend vaak van fraude”
NOS op 3, De Groene Amsterdammer, Trouw, Investico

→ Nominatie De Tegel 2023, categorie Onderzoek

→ Winnaar Loep Opsporende
Onderzoeksjournalistiek 2023

Thereza Langelier
(Dossiersubsidie)
Artikelenreeks: Strijd om stik-
stofruimte: Welke toekomst heeft
de boer in Noord-Nederland?
Leeuwarder Courant en Dagblad
van het Noorden

→ Winnaar
Noorderpersprijs 2023

Maartje Duin
Podcast: Mina & Mevrouw
NPO Radio 1/VPRO

→ Nominatie Zilveren
Reismicrofoon 2024

**Marieke Rotman, Felix Voogt
& Sebastiaan Grosscurt et al.**
Artikelen: Boeren zonder grenzen Platform Investico,
De Groene Amsterdammer, Trouw, De Gelderlander,
Tubantia, De Stentor, Eindhovens Dagblad, Brabants
Dagblad, BN DeStem.

→ Longlist De Loep 2023, categorie
Controlerende Onderzoeksjournalistiek

→ Winnaar De Tegel 2023, categorie Data

Jeroen Groot & Jasper Been
Multimediale productie:
Rabobank en de ontbossers
Het Financieele Dagblad

→ Longlist De Loep 2023,
categorie Opsporende
Onderzoeksjournalistiek

**Angeniet Berkers en
Adrián Estrada**
Artikel met fotografie: Een schandaal, een pandemie en
een oorlog: hoe elke crisis dezelfde Rotterdamse gezin-
nen raakt — Vers Beton

→ Nominatie De Tegel 2023,
categorie Regionaal/Lokaal

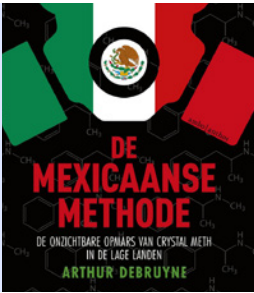
Maarten Reijnders
Boek: De hackers die Nederland
veranderden. De spannende ge-
schiedenis van XS4ALL
Uitgeverij Podium

→ Nominatie shortlist
Brusseprijs 2024

Arthur Debruyne
Boek: De Mexicaanse methode.
De onzichtbare opmars van
crystal meth in de Lage Landen
Ambo Anthos

→ Nominatie shortlist
Brusseprijs 2024

Hester den Boer
Boek: Kamp Erika
Atlas Contact

→ Nominatie longlist
Brusseprijs 2024

→ Nominatie Amarte
Literatuurprijs

Jop de Vrieze
Artikel: Niet meer tussen de oren
De Groene Amsterdammer

→ Nominatie Gouden Beitel
de Publicatieprijs van
de Vereniging voor
Wetenschapsjournalistiek

Kamp Erika

Hester den Boer

“Ik heb wel honderd mails ontvangen met zeer persoonlijke verhalen. Je voelt dat je iets geraakt hebt dat meerdere mensen bezighoudt, dat is heel bijzonder.”

Foto: OudOmmen.nl

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Journalistiek+

Wie waren de mannen die gevangen zaten in het bijna vergeten kamp Erika, in de bossen bij Ommen? Op 4 mei 2024 maakte onderzoeksjournalist Hester den Boer een namenlijst openbaar toegankelijk met 1500 namen van mannen die in de periode juni 1944 tot en met maart 1945 in het kamp hebben vastgezeten.

Kamp Erika is een concentratiekamp waar de bewaking uitsluitend in handen was van Nederlanders.

Publicaties

Kamp Erika
www.kamperika.nl, website met namenlijst en beeldverhalen

Boek Kamp Erika
Uitgeverij Atlas Contact

Den Boer wil het kamp aan de vergetelheid onttrekken. In 2023 schrijft ze met een Uitvoeringssubsidie van het Fonds BJP het boek Kamp Erika (Atlas Contact). De uitkomsten van haar onderzoek maken veel los, zowel regionaal als landelijk.

“Nog niet eerder heb ik zoveel reacties gehad op een journalistiek project als bij dit onderzoek. Ik krijg nog steeds mails binnen van mensen die zich in het verhaal herkennen of een naam hebben teruggevonden in de namenlijst op mijn website. Blijkbaar zijn er veel families waarbinnen een soortgelijk oorlogsverhaal speelt en voor veel mensen is mijn onderzoek aanleiding geweest om het gesprek hierover te beginnen in de eigen familie.”

Een extreem gewelddadige geschiedenis die uit ons collectief geheugen is verdwenen. In de uitzending van de Nationale Dodenherdenking van 2024 vertelt Den Boer waarom:

“Er zijn verschillende oorzaken. Niet alleen was er schaamte onder oud-gevangenen, ook speelt mee dat de Nederlanders zelf daders waren. Daarnaast was het voor Ommen ook een pijnlijke geschiedenis. De gevangenen liepen door de straten, waardoor iedereen het gezien heeft. Tegelijkertijd verdienden sommige Ommenaren er ook aan, denk aan de lokale ondernemer die de barakken bouwde of de bakker die het brood bakte. Na de oorlog is de veroordeelde kampcommandant na zijn vrijlating weer in Ommen gaan wonen.”

Om een jongere doelgroep te bereiken, gaat Den Boer in 2024 aan de slag met een Journalistiek+ subsidie van het Fonds BJP en vertaalt ze haar eerdere onderzoek naar een serie toegankelijke beeldverhalen:

“Het was een enorme zoektocht, maar ontzettend leuk om ermee bezig te zijn. Hoe vertel je het verhaal het beste, zodat het aansluit bij jongeren? Welk vorm kies je? Welke techniek gebruik je? Wat zijn de beste keuzes binnen de mogelijkheden die je hebt?”

Door de Journalistiek+ subsidie heeft Den Boer zich verder kunnen verdiepen in de combinatie van beeld, tekst, audio en fotografie. Een leerzaam proces met een geslaagd resultaat: “Het grootste deel van het project was het denkproces over de vorm van de beeldverhalen. Uiteindelijk hebben we denk ik een goede vorm gevonden, waarmee het verhaal zowel gelaagd verteld wordt als behapbaar blijft voor het publiek. Ik merk dat jongere mensen aanslaan op mijn website, doordat je makkelijk op je telefoon in een verhaal kan worden meegenomen.”

Een van de reacties die Den Boer kreeg, was van een zestienjarige scholier. “Haar overgrootopa zat in Kamp Erika en zij gaat haar geschiedenis-examenproject daarover doen.”

De namenlijst is inmiddels al zestigduizend keer bekeken en de website met beeldverhalen werd genomineerd voor de Zilveren Camera Prijs voor Storytelling 2024.

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Foto: Fjodor Buis

Het project bestaat uit het boek Kamp Erika (2023), een serie beeldverhalen op de website www.kamperika.nl en een digitale namenlijst van de gevangenen.

Strijd om stikstofruimte: Welke toekomst heeft de boer in Noord-Nederland?

Thereza Langelier

Regeling Dossiersubsidie

optie Vervangende Kracht

Maandenlang duikt journalist Thereza Langelier (1993) in de ontwikkelingen rondom de stikstofdoelen en de gevolgen daarvan op de boeren en de natuur in Noord-Nederland. Het resultaat is een vijfdelige serie in het Dagblad van het Noorden en de Leeuwarder Courant. Centraal staat het natuurgebied Fochteloërveen: hoe pakken alle stikstofmaatregelen voor landbouw, verkeer, wonen en toerisme in dit centraal gelegen natuurgebied uit?

Publicaties

De vijfdelige serie artikelen
verscheen in Leeuwarder
Courant: 'Mijn tijd kon niet op.
Totdat jullie kwamen.'

Dagblad van het Noorden
'Aan alle kanten worden
zeldzame vogels in Drenthe
bedreigd.'

Met een Dossiersubsidie in combinatie met de optie Vervangende Kracht gaat Langelier aan de slag met haar eerste diepgaande onderzoek:

“Ik werkte vijf jaar in de journalistiek, waarvan drie bij Dagblad van het Noorden, en ik had nog niet eerder zo'n lange tijd onderzoek kunnen doen. Het was heel bijzonder om drie maanden vrij gepland te zijn van mijn vaste werkzaamheden.”

Door de subsidieregeling “optie Vervangende Kracht” kan het Dagblad van het Noorden, waar Thereza Langelier ten tijde van het project in dienst is, een freelancer inhuren die Langelier's vaste werkzaamheden tijdelijk overneemt. Dat stelt Langelier in staat zich drie maanden vrijwel volledig te storten op het stikstofdossier.

Ze spreekt met verschillende belanghebbenden, onder wie boeren, natuurbeschermers en bestuurders, en gaat op pad met boswachters die haar rondleiden door het gebied. Hoe meer mensen ze spreekt, hoe meer het onderwerp gaat leven. Niet alleen leert ze het natuurgebied steeds beter kennen, ook de mensen die wonen en werken in het Fochteloërveen.

“Het loont als je de tijd neemt om met een bepaalde plek en community bezig te zijn. Als je ergens geregeld komt, dan leer je het echt goed kennen. Ik merkte dat de drempel voor mensen om mee te werken lager werd: ik was er drie maanden en ik wilde écht weten wat er speelt. Je komt na verloop van tijd makkelijker aan contacten. Maar ook: door er te zijn, stuit je ook toevallig op dingen, waarvan je eerder niet wist dat je ernaar moest zoeken.”

In april 2024 wordt het werk van Langelier en haar collega Hilbrand Polman bekroond met de Noorderpersprijs:

‘Thereza Langelier en Hilbrand Polman hebben iedere klomp veen omgekeerd in deze mooie zomerserie in Dagblad van het Noorden en de Leeuwarder Courant, de strijd om de schaarse ruimte in het Fochteloërveen. Ze leveren een compleet pakket aan stevig uitgezochte feiten aan’,

oordeelde de jury. Het meest onder de indruk was de jury van het eerste verhaal uit de vijfdelige serie waarin het veen aan het woord komt.

“Een ik-verhaal, maar niet met de journalist als hoofdpersoon: het veen zelf spreekt. En doet dat wonderschoon via de pen van Thereza.

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website.

Foto: Sieka Berkhout

Thereza Langelier promoveert momenteel aan de Universiteit Groningen, waar ze onderzoek doet naar populisme en onvrede op het platteland in relatie tot stikstofbeleid.

Ontwikkeling

'Terug naar
Afghanistan' —
De Groene
Amsterdammer

Nadat de Taliban op
15 augustus 2021 in
Afghanistan de macht
overnamen, heerst er
weer vrede in het land.
Ondanks de vrouwen-
onderdrukking keren
veel Afghanen terug uit
de diaspora. Journalist
Thijs Broekkamp volgt
Shah Tabibi uit Voor-
burg tijdens zijn reis
naar Afghanistan.

In het kader van ontwikkeling kent het Fonds een tweetal regelingen: de Traineeships Onderzoeksjournalistiek (die tot begin 2024 de Regeling Jong Talent heette), waarmee beginnend onderzoeksjournalisten zich kunnen ontwikkelen en de Beurs Journalistieke Ontwikkeling (die tot begin 2024 de Beurs Expertisebevordering heette), waarmee al even werkzame journalisten zich professioneel kunnen ontwikkelen door cursussen of trainingen te volgen.

Traineeships onderzoeksjournalistiek

Journalisten met maximaal drie jaar ervaring kunnen zich ontwikkelen in de onderzoeksjournalistiek door binnen het Traineeship onderzoeksjournalistiek één of twee jaar op een onderzoeksredactie te werken. Ze volgen daarbij een scholingsprogramma van het Fonds BJP om hun vaardigheden te versterken. Dit traineeship biedt hun de kans om zich te verdiepen in verschillende onderwerpen, hun netwerk uit te breiden en de vaardigheden op te bouwen voor grotere onderzoeksprojecten, ongeacht of ze later in vaste dienst gaan of als freelancer werken.

In 2024 werkten er 33 trainees op verschillende redacties als trainee, negen van hen startten in 2023 en zaten in hun tweede jaar als trainee, veertien van hen begonnen in januari 2024. De redacties waarop de trainees werken lopen uiteen: lokaal, regionaal en landelijk; geschreven, audiovisueel en in nieuwe vormen; meer traditionele redacties tot collectieven. De trainees werken gedurende hun traineeship zelfstandig of in samenwerking met collega's of mede-trainees aan verschillende onderzoeken en projecten en leren zo al doende de kneepjes van het vak.

De redacties die willen deelnemen melden zich aan bij het Fonds en motiveren waarom zij graag een trainee op hun redactie willen verwelkomen. Het Fonds laat zich in de selectie van de redacties adviseren door een commissie van oud-trainees, die hun ervaring kunnen inzetten bij de beoordeling van de aanmeldingen. De redacties worden beoordeeld op de mate waarin zij een trainee een leerzame en veilige werkomgeving kunnen bieden, waarin zij zich professioneel kunnen ontplooiën.

De redacties verzorgen na selectie zelf de werving van een trainee op hun redactie. Voor trainees op kleinere redacties of redacties waar onderzoeksjournalistiek nog geen vast ingebed onderdeel van de werkzaamheden is stelt het Fonds externe coaching beschikbaar.

Aan het woord

In 2024 werden circa 15 verschillende trainingsactiviteiten aan de trainees aangeboden: in het eerste jaar bestrijken die een breed scala aan vaardigheden, in het tweede jaar weten trainees meestal waar hun interesse ligt en passen zij daaraan hun scholingsprogramma aan. De trainees bezoeken naast de aangeboden cursussen verschillende journalistieke conferenties.

Ook werd in 2024 een extra bijeenkomst georganiseerd met journalistieke ethiek als thema, waarbij podcastmaker Maartje Duin en politiek journalist Coen van de Ven als gastsprekers optraden. Het scholingsprogramma helpt de trainees niet alleen hun individuele vaardigheden te versterken, ook zorgt het ervoor dat zij als groep gaan opereren en een netwerk opbouwen. Tot slot koppelen de trainees de door hen opgedane kennis vaak terug op hun eigen redacties, waardoor de nieuwe vaardigheden een breder effect hebben.

In 2024 zijn 23 trainees werkzaam op lokale, regionale en landelijke redacties via de regeling Traineeships Onderzoeksjournalistiek van het Fonds BJP. We vroegen hen naar de publicatie waar ze het meest trots op zijn tot nu toe.

Lisanne Wichgers

Lisanne Wichgers (1992) begint in 2024 met haar traineeship bij de onderzoeksredactie van BNR Nieuwsradio. Dataonderzoek is een van de onderzoeksjournalistieke methodes die Wichgers gebruikt voor haar onderzoeken. Een van haar projecten gaat over het gebruik en de verspreiding van deepfakes van politici. In de aanloop naar de Europese verkiezingen beloofden techbedrijven maatregelen tegen deepfakes. In de praktijk kunnen nepvideo's van Nederlandse politici echter moeiteloos verspreid worden, blijkt uit onderzoek van BNR. Voor dit onderzoek maakte Wichgers zelf deepfakes van Geert Wilders, Caroline van der Plas en Rob Jetten. Meta en X accepteerden advertenties met de gefingeerde beelden. Voor duizenden euro beloven de platforms ze op de dag van de verkiezingen aan miljoenen gebruikers te tonen. Alleen TikTok weigerde de video's te publiceren, omdat het 'verdacht gedrag' had signaleerd. Voor Wichgers een leerzame ervaring.

“De deepfakes heb ik zelf gemaakt, wat naast leerzaam ook erg leuk was, aangezien ik er veel creatieve vrijheid in kreeg. Bovendien werd het verhaal erg goed opgepikt door andere media, waaronder NOS.”

Isa Pihlajamaa

Voor Isa Pihlajamaa (1999) is 2024 het tweede jaar van haar traineeship bij Pointer, het onderzoeksjournalistieke platform van KRO-NCRV. Voor haar onderzoeken gebruikt Pihlajamaa verschillende onderzoeksmethodes die ze tijdens het traineeship heeft geleerd, zoals scrapen, financiële onderzoeksmethoden en open source intelligence (OSINT).

Aan verschillende onderzoeken werkte Pihlajamaa mee dit jaar. Een daarvan is het dataonderzoek over (mis)informatie over hormonale anticonceptie op TikTok. Daarvoor analyseerde Pointer de vierhonderd populairste video's op TikTok over dit onderwerp. Wat blijkt? 13 procent van de TikTok-video's over anticonceptie bevat misinformatie. En twee vijfde van de video's over dit onderwerp is negatief over anticonceptie. De resultaten van het onderzoek verschijnen als explainer-video op Youtube en Pointer-presentator Jos de Groot schuift aan bij Humberto Tan om verder te praten op NPO Radio 1.

Guus Helle

Guus Helle (1987) werkt in 2024 voor zijn tweede jaar op rij als trainee onderzoeksjournalistiek bij Achterhoek Nieuws. Tijdens zijn traineeship duikt Helle onder andere in onderwerpen zoals droogte en PFAS in de Achterhoek. Ook onderzoekt hij de onrust rondom de komst van een grootschalige megabatterij nabij Aalten waarover hij twee artikelen schrijft voor in de krant. Een belangrijk onderzoek voor Helle,

“Omdat dit het eerste dossier is waar ik helemaal geen voorkennis over had (met zeer complexe materie) en waar de belangen van betrokkenen lijnrecht tegenover elkaar stonden. Ik heb ervan geleerd dat je niet iedereen tevreden kan stellen als je een zo objectief mogelijk artikel probeert te schrijven.”

Momenteel is Helle bezig met het opzetten van een nieuw onderzoek, waarvoor hij dieper ingaat op het PFAS-dossier in de Achterhoek.

Mandy Meijer & Peer van Tetterode

Peer van Tetterode (1992) en Mandy Meijer (1996), trainees bij respectievelijk het Noordhollands Dagblad en De Telegraaf, hebben in 2024 het eerste jaar van hun traineeship Onderzoeksjournalistiek erop zitten. Verschillende onderzoeken en publicaties zijn al de revue gepasseerd, waarvoor zij verschillende onderzoeksmethodes hebben toegepast. “Ik heb gewoo't, archieven doorzocht, samengewerkt met andere onderzoeksjournalisten, ben de data ingedoken en ik heb rondgehangen bij een flat.”, aldus Peer van Tetterode.

In het tweede jaar van hun traineeship pakken Van Tetterode en Meijer de samenwerking op en onderzoeken zij samen de impact van luchtvervuiling in Nederland. Het Europees Klimaatagentschap (EEA) stelt dat luchtvervuiling door 224 bedrijven Nederland jaarlijks bijna 12 miljard euro aan milieu- en gezondheidskosten kost. Van Tetterode en Meijer vroegen zeventien bedrijven vervolgens te reageren op wat zij de maatschappij volgens het EEA kosten.

Voor Mandy Meijer een leerzame ervaring: “Deze samenwerking was heel leuk en heeft me geleerd dat ik zeker meer wil samenwerken. Ook hebben we veel geleerd van de fouten die we tijdens het onderzoek hebben gemaakt.”

↑ Deelnemende redacties

• Achterhoek Nieuws, <i>Lichtenvoorde</i>• AD Regio, <i>Rotterdam</i>• BDUmedia en Bureau Spotlight, <i>Barneveld</i>• Binnenlands Bestuur, <i>Amsterdam</i>• BNR, <i>Amsterdam</i>• Brabants Dagblad/<i>Eindhovens Dagblad/BN De Stem, Tilburg</i>• Dagblad van het Noorden/<i>Leeuwarder Courant, Groningen</i>• De Gelderlander, <i>Nijmegen</i>	• De Gooi – en Eemlander, <i>Hilversum</i>• De Groene Amsterdammer, <i>Amsterdam</i>• De Limburger, <i>Maastricht</i>• De Telegraaf, <i>Amsterdam</i>• De Volkskrant, <i>Amsterdam</i>• Den Haag Centraal, <i>Den Haag</i>• Het Financieele Dagblad, <i>Amsterdam</i>• Follow The Money –	Bureau Brussel, <i>Brussel</i>• Het Parool, <i>Amsterdam</i>• KRO-NCRV Kernteam Journalistiek, <i>Hilversum</i>• Noordhollands Dagblad – Zaanstreek / Waterland, <i>Amsterdam</i>• Noordhollands Dagblad/Dagblad voor West-Friesland, <i>Amsterdam</i>• NRC – Dataredactie, <i>Amsterdam</i>• Omroep Brabant, <i>Son en Breugel</i>• OneWorld, <i>Amsterdam</i>	• Pointer, <i>Hilversum</i>• Quote, <i>Amsterdam</i>• RFG Media, <i>Amsterdam</i>• RTV NOF, <i>De Westereen</i>• RTV Oost, <i>Hengelo</i>• Schuttevaer, <i>Rotterdam</i>• The Investigative Desk, <i>Amsterdam</i>• Trouw, <i>Amsterdam</i>• Tubantia, <i>Enschede</i>• Vrij Nederland, <i>Amsterdam</i>

Beurs Journalistieke Ontwikkeling

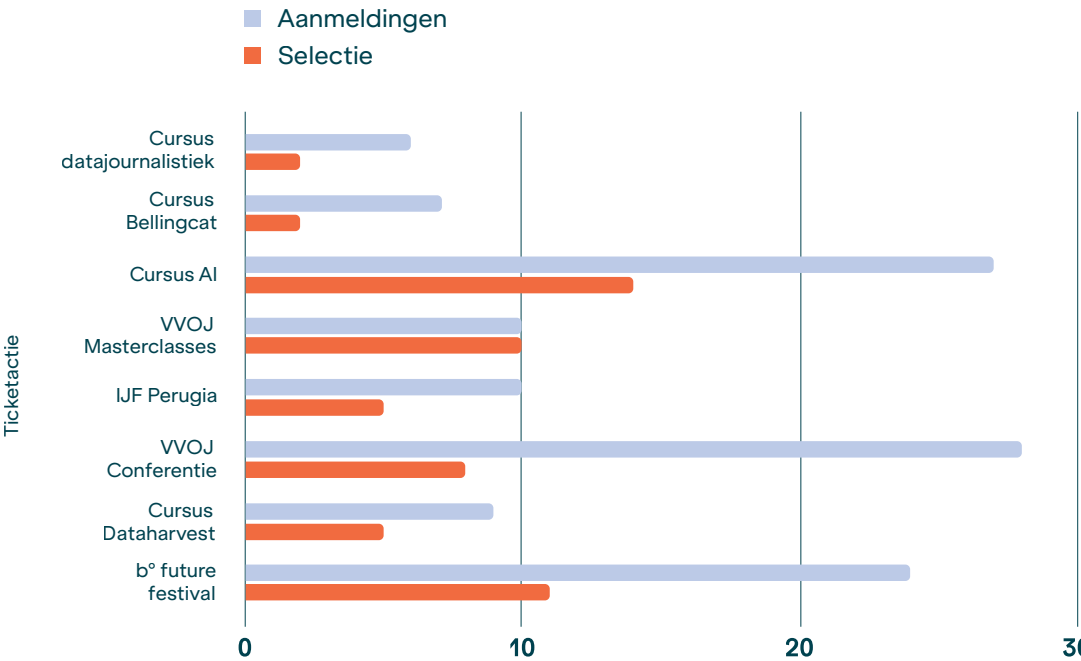
Voor de Beurs Journalistieke Ontwikkeling dienen journalisten die minstens twee jaar zijn afgestudeerd of werkervaring hebben via het online formulier op de site een aanvraag in. Daarin leggen ze uit welke scholingsactiviteiten zij willen volgen en wat hun daarvoor motivatie is. Het kan gaan om cursussen, trainingen, meelooptrajecten of een op maat samengesteld traject bestaande uit meerdere elementen. Het Fonds kan een tegemoetkoming in de kosten van de scholing bieden en in de tijdsinvestering die met het volgen ervan gemoeid is. Voor freelance journalisten is het volgen van scholing immers een dubbele kostenpost: enerzijds betaal je de kosten voor de training of cursus en anderzijds spendeer je er tijd aan die je niet aan werk kunt besteden. In 2024 dienden 65 journalisten een verzoek voor een Beurs Journalistieke Ontwikkeling in: 51 van de verzoeken werd goedgekeurd, 14 aanvragen werden afgewezen. Er werd aangevraagd voor uiteenlopende activiteiten: van trainingen datajournalistiek tot storytelling, van podcast maken tot OSINT, van fotografie tot schrijftraining.

Omdat we constateren dat veel freelance journalisten het moeilijk vinden voor hen geschikte scholing te vinden en de kwaliteit ervan in te schatten, hebben we in 2024 actiever ingezet op het zelf aanbieden van scholing. Zo stelden we twee journalisten in staat een cursus datajournalistiek aan de Hogeschool Utrecht te volgen en gingen tien journalisten naar een dagprogramma met masterclasses van de VVOJ. Daarnaast konden

we journalisten steunen om voor hen relevante conferenties te bezoeken: tien journalisten bezochten het International Journalism Festival in Perugia, acht journalisten de VVOJ-conferentie in Rotterdam en vijf Dataharvest in Mechelen. De aanmeldingen voor de conferenties worden beoordeeld op motivatie en aansluiting op de werkzaamheden van de aanvrager. In totaal meldden 61 journalisten zich voor 30 plaatsen bij cursussen en op conferenties. Omdat we sinds 2024 geen losse aanvragen voor conferenties meer in behandeling nemen maar tickets daarvoor via ticketacties beschikbaar stellen, is het aantal aanvragen voor en toekenningen voor de regulier Beurs ten opzichte van het jaar ervoor afgenomen.

We werken binnen de Beurs Journalistieke Ontwikkeling verder samen met enkele partijen die scholingstrajecten voor een specifieke doelgroep aanbieden:

- Investico: elk jaar steunt het Fonds de vijf deelnemers aan de Investico-masterclass. Deze groep gaat een aantal maanden onder intensieve begeleiding aan de slag met een project. In het voorjaar van 2024 publiceerde de groep van 2023 hun publicaties, over het speculeren met kunst. In het najaar van 2024 startte een nieuwe groep.
- Het Onderzoekslab: elk jaar steunt het Fonds de vijf deelnemers aan het Onderzoekslab, een leer-werktraject van 18 weken aangeboden door onderzoeksjournalistiek collectief The Investigative Desk.
- RFG Media: in 2024 steunde het Fonds de deelnemers van de nieuw opgezette Newsroom voor Afghaanse journalisten in Nederland.

↑ Aanmeldingen en selectie voor ticketacties 2024

Aan het woord

In 2025 wordt de inzet van de Beurs geëvalueerd, omdat we graag meer inzicht willen in de effecten van de scholing op de langere termijn. Momenteel vullen ontvangers van de Beurs kort na afloop van hun traject een evaluatie in, maar het is op dat moment nog niet mogelijk de effecten van de inzet van de beurs geheel te beoordelen.

Reza Sardari

‘Het is zo belangrijk voor nieuwkomers en voor de samenleving dat ze hun talenten kunnen ontplooiën.’ Reza Sardari is al zo’n 25 jaar journalist. In 2012 vluchtte hij vanuit Iran naar Nederland. Twaalf jaar later vindt hij steeds meer zijn weg in de Nederlandse journalistiek en weet hij zijn skills verder te ontwikkelen, mede dankzij een subsidie van het Fonds BJP. Andere nieuwkomers gunt hij een kortere weg. ‘Het is belangrijk om zo snel mogelijk je talenten te kunnen ontplooiën.’ Samen met Rob Hartgers, projectmanager bij RFG Media, een online mediaplatform dat sinds 2017 journalisten met een vluchtelingenachtergrond begeleidt, stippelde Sardari een plan uit om zijn journalistieke vaardigheden verder te ontwikkelen.

Daarbij kwam datajournalistiek al snel in het vizier. ‘Je bent dan minder afhankelijk van taal, omdat je meer werkt met software en met cijfers.’ Met hulp van Hartgers diende Sardari een aanvraag in bij het Fonds BJP voor een Beurs Journalistieke Ontwikkeling om een cursus datajournalistiek te kunnen volgen aan de Hogeschool Utrecht. De aanvraag werd gehonoreerd. De cursus was zeker nuttig’, stelt

Sardari, terugblikkend. ‘Ik heb er veel geleerd over datajournalistiek in aanvulling op de cursussen die ik in Iran al had gevolgd.’ De eenjarige opleiding die hij nu met steun van het Fonds BJP bij Open Eyes Institute volgt — een opleiding voor onderzoeksjournalistiek — brengt hem nog veel meer, zegt hij. ‘Ik leer er bijvoorbeeld veel over de Nederlandse journalistieke cultuur. Ik dacht vooraf als je een pitch indient bij een medium, dat je dan al je cijfers en je onderzoek al klaar moest hebben. Nee, het werkt anders. Je kunt ook je idee kort toelichten. En later, als het medium geïnteresseerd is, aan de slag gaan.’

‘Ik kan dankzij die support en begeleiding nu zelfstandig aan de slag en mijn netwerk verder opbouwen.’

Een ander aspect van Nederland dat voor hem ontsluit werd gedurende zijn opleiding bij Open Eyes: de schijnbare openheid van de Nederlandse samenleving. Sardari: ‘Van tevoren dacht ik: Nederland is een transparant land. Als je iets gaat onderzoeken

dan kun je alles meteen vinden. Het is een land van glas. Maar dat is helemaal niet zo, vind ik.’

Ter illustratie haalt Sardari een onderzoeks-journalistiek project aan waaraan hij werkt. ‘Ik ben al een tijdje bezig voor mijn verhaal bij vier instanties informatie te verkrijgen via een WOO-verzoek (Wet Open Overheid, red.). Dat is me nog niet gelukt.’

Sardari is blij met de financiële steun van het Fonds BJP en voor de begeleiding door RFG Magazine. In 2024 werkte het Fonds BJP op verschillende manieren samen met RFG Media: bij hun nieuwe Newsroom-project voor Afghaanse journalisten in Nederland en bij New Voices, voor naar Nederland gevluchte fotografen die hier hun carrière opbouwen.

Journalistiek+

De pilot Journalistiek+ die in 2023 startte, kreeg in 2024 verder vorm, ook binnen de activiteiten voor talentontwikkeling. Naast de Journalistiek+ activiteiten die aansluiten op de projectsubsidies, zijn er ook activiteiten die gericht zijn op toekomstgerichte journalistieke talentontwikkeling.

Zo zijn twee van de traineeships onderzoeksjournalistiek geheel gericht op nieuwe publicatie- en onderzoeksmethodes, te weten de traineeships bij Pointer, waar multimediale producties worden gemaakt en bij de NRC Datedactie, waar met OSINT- en datatechnieken aan onderzoeken wordt gewerkt.

We organiseerden in 2024 voor het eerst zelf een training om journalisten te helpen aansluiting te houden bij het zich ontwikkelende veld. Laurens Vreekamp gaf een meerdaagse cursus Praktische AI voor journalisten aan een groep van 14 journalisten (geselecteerd uit 27 aanmeldingen). Er was aandacht voor het inzetten van AI-methodes voor onderzoeken, het onderzoeken van AI als onderwerp en voor de ethische kant van de technologie. Deelnemers evalueerden de cursus zeer positief:

‘Ik volg eigenlijk nooit verdiepende trainingen bij externen en ben autodidact in eigen tijd, maar de wijze waarop deze training was opgezet in toepasbaarheid van het materiaal, de communicatie eromheen en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van het cursusmateriaal achteraf vind ik geweldig. Voor mij als zelfstandige die zuinig op zijn tijd is heeft de investering die BJP voor mij deed echt de drempel verlaagd om hierin te stappen en ik kan het nu weer teruggeven aan een breder journalistiek veld in mijn werk als newsroomstrateeg.’ Net als binnen

de Beurs Journalistieke Ontwikkeling, stelden we journalisten in staat bestaande trainingen te volgen of conferenties te bezoeken — binnen Journalistiek+ op het vlak van toekomstgerichte journalistiek. Zo konden twee journalisten een Bellingcat-cursus volgen in opensource-onderzoek. Ook konden in oktober 2024 elf journalisten met een tegemoetkoming in de kosten het B*Future festival in Bonn bezoeken, wat zich met sessies over onder meer mensgerichte en inclusieve journalistiek op de toekomst van het vak richt. Tot slot steunden we negen fotografen die nieuw in Nederland zijn, zodat zij het New Voices-traject van RFG Media konden volgen. In dat traject worden aan de groep van gevluchte fotografen verschillende workshops aangeboden, deels journalistiek-fotografisch en deel om de deelnemers te helpen in Nederland een praktijk op te zetten — zo draagt het traject bij aan de diversiteit en inclusiviteit van het journalistieke landschap. Het traject mondde uit in een expositie van foto's van de deelnemende fotografen.

Aan het woord

Ticketactie b° future festival Bonn

In het najaar van 2024 reisden elf freelance-journalisten met steun van het Fonds BJP af naar het Duitse Bonn voor een bezoek aan het Europese festival b° future, georganiseerd door het Bonn Institute. Daar dompelden zij zich drie dagen onder in toekomst- en gebruikersgerichte journalistiek. Hoe houden we de journalistiek relevant in de toekomst? Hoe win je het vertrouwen van je publiek? En hoe zorgen we ervoor dat de journalistiek aansluit op de behoeften van de lezers, luisteraars en kijkers?

De kennisdeling en uitwisseling van inzichten met internationale collega's biedt de deelnemers zowel waardevolle contacten als inspiratie en praktische tips die direct toepasbaar zijn. Journalist Patricia Cronie kijkt dan ook positief terug op de conferentie:

“Het was zo inspirerend en leerzaam om internationale collega's hun inzichten te zien delen over gebruikersgerichte journalistiek. De gesprekken over ‘wat is journalistiek’ te horen. De verschuiving van een product naar een service. En geweldige grassroots media-organisaties te zien die doelgroepen bereiken die traditionele media nog steeds proberen te bereiken. Hoe hebben ze dat gedaan? Door vertrouwen op te bouwen, benaderbaar en transparant te zijn en hun doelgroep centraal te stellen in wat ze doen.”

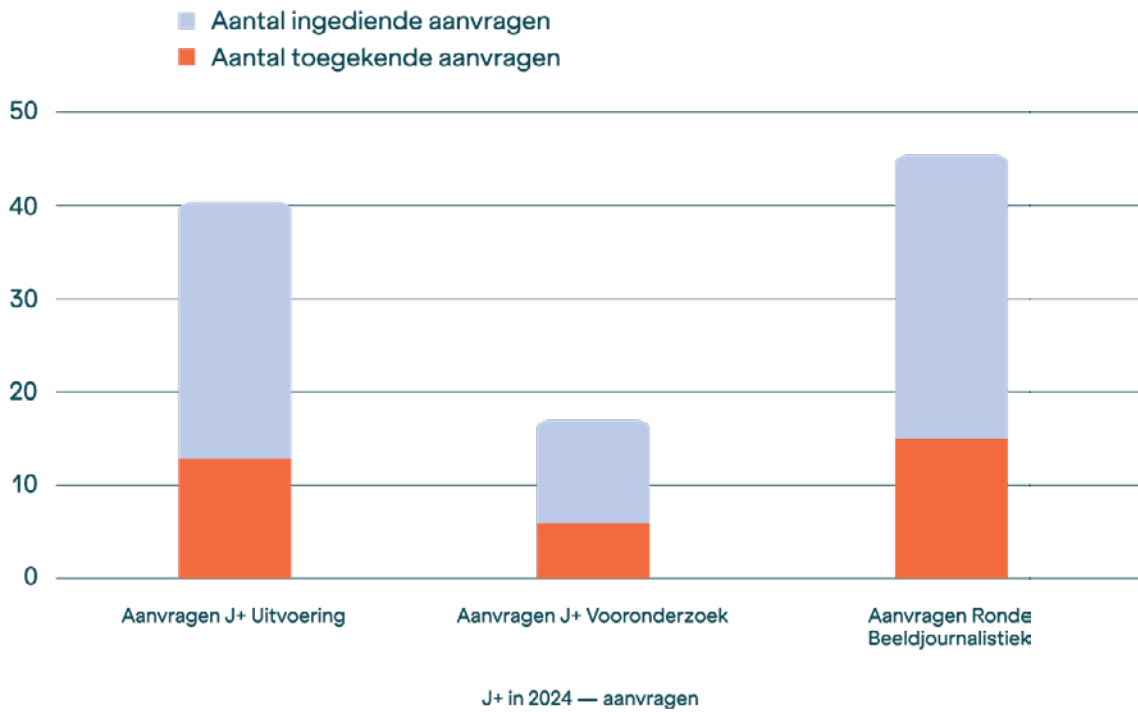
Binnen de internationale context van het festival is ook aandacht voor de waarde van lokale journalistiek en het bereiken van lokale gemeenschappen.

Ook lokale journalist Ilse van der Woude ziet de meerwaarde van het conferentiebezoek:

“Een krachtige boodschap die keer op keer terugkwam, was simpel: “Just show up.” In de lokale journalistiek, waar verhalen diep verweven zijn met de gemeenschap, is fysieke aanwezigheid essentieel. De echte, authentieke verhalen liggen niet achter de computer, maar op straat, in buurthuizen en bij lokale evenementen. Als journalist op deze plekken aanwezig zijn, bouwt vertrouwen en laat mensen zich gehoord voelen.”

Tijdens een door het fonds georganiseerd diner tijdens de conferentie ontmoetten de deelnemers elkaar om te praten over hun inzichten over de toekomst van de journalistiek. Deze activiteit is gefinancierd uit de Beurs Journalistieke Ontwikkeling en Journalistiek+.

↑ Aantal aanvragen en toekenningen Journalistiek+

Versterking

De uitreiking van de
Bruseprijs voor het
beste journalistieke
boek werd in 2024
uitgereikt aan Jeroen
van Bergeijk in de Rode
Hoed in Amsterdam.

Foto: Isaac Owusu

**Naast de activiteiten en regelingen
binnen Journalistiek+, die een
bijdrage leveren aan de versterking
van journalisten en het veld, zette het
Fonds zich het afgelopen jaar op nog
meer manieren op voor versterking
van het journalistieke veld.**

In juni 2024 werd de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek uitgereikt aan Jeroen van Bergeijk, voor zijn boek Undercover aan het werk. De jury, met regisseur en podcastmaker Annegriet Wietsma als voorzitter was geraakt door het boek, waarin Van Bergeijk niet alleen verhaalt over zijn undercover onderzoeken, naar bijvoorbeeld Wehkamp en Uber, maar ook de methode zelf onder de loep neemt. De jury:

“Undercover gaan is een van de zwaarste wapens die een journalist in kan zetten. Van Bergeijk worstelt met de vraag of het voor zijn verhalen legitiem is. Wij vinden dat hij overtuigend heeft laten zien dat het moest.”

De prijs werd uitgereikt tijdens de eerste Nacht van het journalistieke boek, door NOS Met het oog op morgen live vanuit De Rode Hoed in Amsterdam uitgezonden. In het najaar van 2024 startte de nieuwe jury, onder voorzitterschap van Lotfi El Hamidi. De Brusseprijs 2025 wordt in juni 2025 uitgereikt.

↑ Brusseprijs 2024

In 2024 organiseerde het Fonds voor het eerst een samenwerkingsworkshop voor huidige trainees onderzoeksjournalistiek, alumni uit het traineeprogramma en studenten onderzoeksjournalistiek aan Thomas More in Mechelen, Vlaanderen. Gedurende drie dagen ging de groep in een herberg in Gorssel aan de slag: ze leerden over de voorwaarden van succesvol samenwerken en gingen aan de slag met hun eigen projecten.

Uit meerdere in Gorssel gestarte samenwerkingen zijn publicaties voortgekomen. Pim van der Hulst, oud-trainee bij het Eindhovens Dagblad en huidige trainee bij Trouw, Mathijs van Dam, onderzochten bedreigingen van bestuurders van voetbalclubs, waarover begin 2025 een spraakmakende publicatie voortkwam.

Trainees Charlotte Arnoldy (trainee De Gooi- en Eemlander), Bas Beekman (trainee Noordhollands Dagblad), Isa Pihlajamaa (trainee Pointer) en Nina

Folkerts (trainee Dagblad van het Noorden/ Leeuwarder Courant) onderzochten naar aanleiding van de workshop gezamenlijk drugsafval in rioolwater in hun respectieve regio's en publiceerden daarover elk bij hun eigen redactie. Gezien het succes van de workshop wordt deze in 2025 twee keer herhaald: een keer voor trainees en alumni en een keer voor geïnteresseerde freelance journalisten.

Uitgelicht

Samenwerkingsworkshop Gorssel

Hoe zet je een succesvolle journalistieke samenwerking op? Wat houden 'cross-border', 'cross-discipline'- en 'cross-newsroom'-samenwerkingen in? En waar vind je de juiste samenwerkingspartners? Over die vragen bogen ruim zestien trainees onderzoeksjournalistiek zich tijdens een driedaagse samenwerkingsworkshop in het Gelderse Gorssel. Een weekend met trainingen, workshops en netwerkmogelijkheden. Verschillende journalisten werden aan elkaar gekoppeld en eind 2024 verschenen de eerste gezamenlijke publicaties.

Zo werkten Charlotte Arnoldy (trainee De Gooi- en Eemlander), Bas Beekman (trainee Noordhollands Dagblad), Isa Pihlajamaa (trainee Pointer) en Nina Folkerts (trainee Dagblad van het Noorden/ Leeuwarder Courant) aan een onderzoek naar drugsafval in het rioolwater. Door de krachten te bundelen konden zij een breed scala aan regionale en landelijke data analyseren, diepgaande interviews afnemen, en lokale verhalen belichten met landelijke relevantie.

Ook Monica Lam (oud-trainee Small Stream Media) en Ayla Lebbing (trainee Vrij Nederland) zijn samen opgetrokken naar aanleiding van de samenwerkingsworkshop. Hun onderzoek ging over de administratieve last van boeren en verscheen als longread bij Vrij Nederland.

- Noord Hollands Dagblad
- Pointer
- Dagblad van het Noorden
- Vrij Nederland

We lanceerden in oktober 2024 de Fondsvinder voor journalisten. Daarmee kunnen journalisten en journalistieke makers passende subsidies voor hun projecten of scholing vinden. Omdat diepgravende journalistieke producties veel tijd en middelen vereisen, biedt de Fondsvinder een handreiking om zowel lokale en regionale als landelijke financieringsmogelijkheden te ontdekken. De Fondsvinder maakt gebruik van een gecontroleerde en geverifieerde database.

Een AI-chatbot leidt de gebruiker door een reeks vragen over de inhoud van het journalistieke project en doet op basis van de antwoorden één of meerdere suggesties voor een fonds of subsidieregeling. Fondsvinder voor journalisten is ontwikkeld door Studio Winegum, op initiatief van Fonds BJP. In 2025 wordt de chatbot verder ontwikkeld zodat deze gebruikers nog beter kan helpen en zodat de inhoud up to date blijft. Ook wordt de techniek van de Fondsvinder hergebruikt om het aanbod van journalistieke scholing te ontsluiten.

Foto: Inge Hondebrink

De toegang die het Fonds journalisten sinds 2023 op projectbasis geeft tot Company.info werd voortgezet. In Company.info is allerhande informatie uit databases zoals de Kamer van Koophandel en Kadaster verzameld en gekoppeld. Het is daarmee is een waardevolle online tool voor onderzoeksjournalisten die voor freelancers vaak te kostbaar is om een abonnement op af te sluiten.

Tot slot werd in 2024 het onderzoek naar de Caribische journalistiek voortgezet. Daarbij werden voorbereidingen getroffen voor een werkreis naar de eilanden in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk, die begin 2025 is afgelegd. Het Fonds zal op basis van de in het onderzoek en tijdens de werkreis verzamelde input bepalen welk beleid en welke activiteiten het kan ontwikkelen om journalisten op de eilanden beter te steunen. Helder is dat de journalistieke situatie er zodanig verschilt van die in Europees Nederland, dat beleid op maat nodig is.

Positionering

'Food for Thought'
VPRO en Trouw

Fotograaf en filmmaker Kadir van Lohuizen gaat op zoek naar de wereld achter het eten op ons bord. Wat is de oorsprong van ons voedsel en welke weg legt het af? Van Lohuizen brengt in beeld wat vaak buiten ons blikveld blijft.

Om het journalistieke veld te kunnen ondersteunen en te faciliteren zorgt het Fonds BJP ervoor dat het kennis heeft van relevante ontwikkelingen. Daarvoor is het van belang dat het Fonds goed contact onderhoudt met relevante journalistieke organisaties, opleidingen en andere fondsen – lokaal, regionaal en (inter)nationaal.

Zo is het Fonds vertegenwoordigd in periodieke bijeenkomsten met de andere ondersteunende organisaties binnen de culturele basisinfrastructuur, sector letteren (zoals Stichting Lezen, de Schrijverscentrale en de Schoolschrijver) en bij ontmoetingen met de andere publieke en private fondsen die in Nederland journalistiek ondersteunen om samen de brede ondersteuning van het veld te bespreken en af te stemmen. Ook onderhoudt het Fonds contact met journalistieke (belangen) organisaties, zoals NLPO, RPO, NDP Nieuwsmedia, NVJ, PersVeilig en Arena. De directeur-bestuurder neemt verder sinds 2023 zitting in de jury van de Regiohelden Awards, een prijs op initiatief van de RPO, waar de beste journalistiek van de regionale omroepen wordt vertegenwoordigd.

Ook is de directeur-bestuurder onderdeel van de International advisory board van het Europese fonds Journalismfund.eu. Ten behoeve van de uitvoering van nieuwe programma's en activiteiten wordt contact gelegd of samenwerking gezocht met relevante partijen met uiteenlopende inhoudelijke expertise en netwerken, zoals BENEDMO, dat in de Benelux misinformatie bestrijdt, de Federatie Creatieve Industrie, het Global Investigative Journalism Network en The Self Investigation, een organisatie die zich bezighoudt met mentale gezondheid van journalisten. Door de uitvoering van de kernactiviteiten heeft het Fonds sowieso goed contact met een brede vertegenwoordiging van het veld: journalisten zelf, (hoofd)redacteuren van de deelnemende redacties aan het programma Jong Talent en de eigen pool van coaches en adviseurs.

Met een aantal partijen wordt intensiever contact onderhouden, dat zijn onder meer het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, dat ook deel van de middelen ten behoeve van de ondersteuning van de onderzoeksjournalistiek verdeelt. Waar het Stimuleringsfonds zich richt op meer infrastructurele ondersteuning van het veld, focust het Fonds BJP zich op journalisten en makers zelf. Over de afstemming van de activiteiten en strategie is periodiek contact. Ook met de Vereniging van Onderzoeksjournalisten is frequent contact: we wisselen kennis en ideeën uit ten behoeve van activiteiten, het Fonds kan via de VVOJ relevante doelgroepen bereiken en ondersteunt de organisatie onder meer bij de organisatie van de jaarlijkse conferentie.

Omdat het aantal toeneemt en soms ook de aard van de programma's die het Fonds aanbiedt verandert, is goede communicatie essentieel: voor elk van de regelingen wordt een communicatiestrategie opgezet om de juiste doelgroep te bereiken. De doelgroep van het Fonds is breed: van beginnende tot ervaren journalisten; mensen die zich al in het veld beginnen maar ook starters; fotografen, documentairemakers, podcastmakers, non-fictieauteurs en ook datajournalisten, OSINT-researchers, lokale

redacteuren, hoofdredacteuren, en verder. Om al deze groepen te bereiken zetten we verschillende middelen in. De eigen nieuwsbrief (tweewekelijks verzonden, ontvangen door meer dan 2600 abonnees en met een hoge openratio) en website zijn daarbij het belangrijkste, omdat we door onze doelgroepen rechtstreeks te benaderen minder afhankelijk zijn van tussenpartijen of algoritmes van sociale media. Ondertussen zetten we communicatie via sociale media zeker nog in, waarbij LinkedIn inmiddels het belangrijkste kanaal is, Instagram ons helpt een jongere groep te bereiken en begin 2025 is besloten te stoppen met X.

Ook werken we soms samen met externe partijen die onze communicatie verder te verspreiden, bijvoorbeeld de VVOJ, Villamedia en nieuwsbrieven van journalistieke opleidingen. Soms worden ook advertenties of betaalde campagnes ingezet, vooral bij vacatures, maar voorkomend ook voor andere activiteiten.

Om direct contact te houden met journalisten is er een tweewekelijks online spreekuur (voorheen maandelijks, maar door het animo ervoor frequenter gepland), waar mensen op een laagdrempelige manier hun ideeën kunnen voorleggen, kennis kunnen maken en vragen kunnen stellen. Dit spreekuur heeft soms een specifiek thema, zoals de traineeships of de residenties. Als Fonds zorgen we ook voor aanwezigheid en zichtbaarheid op conferenties, waar we ook vaak een inhoudelijke bijdrage leveren, bij journalistieke prijsuitreikingen en bijvoorbeeld bij journalistieke opleidingen, waar gastlessen of informatiesessies aangeboden worden.

Om ervoor te zorgen dat onze regelingen goed aansluiten bij zowel de inhoudelijke behoeftes van het veld als bij de werkwijze van freelance journalisten, worden de regelingen doorlopen geëvalueerd. Trainees beoordelen de scholing die zij volgen, ontvangers van de Beurs Journalistieke Ontwikkeling eveneens. Bezoekers van conferenties met een beurs beoordelen de conferentie die zij hebben bezocht. Dit informeert onze keuzes voor de verdere ontwikkeling van de traineeships en de beurs. Ook vragen we alle journalisten die een publicatie met een projectsubsidie hebben afgerond een formulier in te vullen waarin zij hun samenwerking met het

publicerend medium enerzijds en met het Fonds anderzijds evalueren.

De input die we over de publicerende media krijgen helpt ons in contact met deze partijen, bijvoorbeeld over beloningen en inhoudelijke ondersteuning van projecten. De bevraagde journalisten beoordelen het Fonds BJP gemiddelde met 4,7 uit 5 punten. Gewaardeerd worden: soepele communicatie en korte lijnen met het bureau, de mogelijkheid om een aanvraag in concept voor te leggen en de flexibiliteit en het meedenken.

In 2024 werden verschillende stappen gezet in de digitale transformatie. Intern werd een nieuw beleid voor privacy geformuleerd en een AVG-register opgesteld, dat in 2025 verder wordt uitgewerkt. Om het belang van privacy, juist in de journalistiek, recht te doen, werken we met een website zonder cookies en tracken we bezoekers van de site niet. Ook de systemen voor aanvragen en de eigen digitale omgeving werden onder de loep genomen: de afhankelijkheid van MS Teams, en daarmee van de opslag van data in de VS, is momenteel groot, en hoewel er op dit moment geen goed alternatief lijkt te zijn, heeft het niet onze voorkeur. In het team wordt geheel digitaal gewerkt, zowel door collega's op kantoor als thuis. In 2025 zal een beleid worden geformuleerd voor de omgang met AI-toepassingen zoals ChatGPT door medewerkers.

Extern werd vooral ingezet op het ondersteunen van journalisten in hun omgang met de digitale transformatie: hoe moeten zij zich verhouden tot AI, tot online media, etc.

Jaap van Heusden, Carola Houtekamer, Jefta Varwijk en Rik Wassens

Docu ‘Tien meldingen in tien minuten’, artikel ‘Deze zes mensen zien het vuilste van wat op internet rondgaat’

Artikel & korte documentaire

Een onderzoek van Jaap van Heusden, Carola Houtekamer, Jefta Varwijk en Rik Wassens naar online beelden van kindermisbruik en de manier waarop meldingen daarvan in Nederland worden verwerkt. Alle gemelde beelden worden bekeken door een team van zes mensen, meer

dan een half miljoen per jaar. Hoe weren ze zich tegen wat ze zien? De publicaties, een artikel en korte documentaire, maken veel los: reacties bij lezers en kijkers en donaties aan Offlimits, een stichting die slachtoffers van online misbruik bijstaat. Ook worden naar aanleiding van het onderzoek

Kamervragen gesteld over de Nederlandse aanpak van online kinderporno en wordt een motie aangenomen, waardoor de aangekondigde korting op Offlimits ongedaan wordt gemaakt.

Kadir van Lohuizen

Food For Thought

Vierdelige televisieserie (VPRO) en vijfdelige artikelenreeks (Trouw) VPRO / Trouw

Wat is de oorsprong van ons voedsel? Welke weg legt het af van productie tot ons bord? Aan de hand van deze vragen gaat fotograaf en filmmaker Kadir van Lohuizen op zoek naar de wereld achter het eten op ons bord. Hij brengt

in beeld wat vaak buiten ons blikveld blijft. De door het Fonds BJP gesubsidieerde documentaireserie en artikelenreeks zijn onderdeel van groter project bestaande uit de tentoonstelling Food for Thought en een gelijknamig boek.

Phaedra Haringsma

In het binnenland van Suriname vond een koloniale tragedie plaats

Podcastaflevering, artikel & boekje De Correspondent Journalistiek+ & Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

Diep in de binnenlanden van Suriname werd in de jaren zestig door de toenmalige koloniale regering een stuwmeer gebouwd dat duizenden marrons hun huizen ontnam. Journalist Phaedra Haringsma ontdekte via de herinneringen van haar opa hoe deze tragedie

nog altijd haar sporen achterlaat. In een artikel en podcastaflevering voor De Correspondent onderzoekt Haringsma aan de hand van de staansgeschiedenis van het Brokopondo-stuwmeer hoe het koloniale verleden doorwerkt in het heden. Het artikel is vertaald naar het

Sranantongo en verschenen als boek dat in Suriname beschikbaar is gesteld aan onder andere marrons die hebben moeten migreren, hun nazaten en beleidsmakers. Daarnaast is de podcastaflevering uitgezonden bij de Surinaamse radiozender ABC Radio.

Nine Pankras en Inge de Jager

Jeugddorp De Glindt

Tv-afleveringen, nieuwsartikelen, radio

Voor Omroep Gelderland duiken journalisten Nine Pankras en Inge de Jager diep in het dossier over de jeugdzorg in het Jeugddorp De Glindt. In twee tv-afleveringen, nieuwsartikelen en radio-uitzendingen laten Pankras en De Jager zien dat er nog steeds

misstanden zijn in de gezinshuiszorg. Het onderzoek leidt tot vragen in de Tweede Kamer en de oproep van meerdere politieke partijen tot verplichte registratie van gezinshuisouders.

Codes

'Kleedkamerpraat' Trouw

In Nederland is de sportwereld voornamelijk verdeeld op basis van de genders man en vrouw. Voor mensen die niet eenduidig man of vrouw zijn, kan sporten een confronterende plek zijn. Fotograaf Renske Derkx en journalist Lisa Peters portretteren zes amateursporters die buiten de cisgender binaire genderhokjes vallen.

Governance Code Cultuur

Het Fonds BJP verleent op aanvraag financiële steun voor de productie van bijzondere journalistieke en non-fictie projecten, resulterend in (bijvoorbeeld) artikelen, boeken, fotoproducties, podcasts of documentaires. Ook wordt steun verleend voor het stimuleren van de verdere ontwikkeling van journalisten en versterkt het Fonds het journalistieke veld met verschillende activiteiten. Zo realiseert het Fonds BJP haar missie: het versterken van onafhankelijke journalistiek door journalisten van vandaag te ondersteunen en bij te dragen aan de ontwikkeling van journalisten van morgen. Het Fonds BJP is een onafhankelijke stichting met ANBI-status, opgericht voor en door journalisten en schrijvers, en kan snel en flexibel inspringen op de behoeftes van journalisten.

Sinds 2021 werkt het Fonds met het Raad van Toezicht-model (principe 1 van de Governance Code Cultuur). Dit leidt tot een heldere en afgebakende rolverdeling tussen toezichthouders, directeur-bestuurder en commissieleden, inclusief duidelijke afspraken over communicatie, besluitvorming en verantwoording, en over reglementen, profielen, periodieke evaluaties en monitoring van de afspraken op het gebied van governance (principe 4). Bezwaarprocedures, benoemingsprocedures, adviesprotocollen en administratieve organisatie zijn intern vastgelegd en worden periodiek geëvalueerd en indien nodig aangepast.

De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden. Binnen de samenstelling van de raad wordt gelet op journalistieke ervaring en specialistische kennis. Wanneer een termijn van een zittende toezichthouder verloopt, wordt door openbare werving via verschillende kanalen een nieuw lid geworven; de selectie ligt bij de zittende raadsleden, met advies van de bestuurder. Het Fonds BJP streeft naar diversiteit in leeftijd en culturele achtergrond en naar een evenwichtige genderverhouding (principe 8). De Raad van Toezicht houdt toezicht op de processen en realisatie van de doelstellingen, adviseert de directeur-bestuurder gevraagd en ongevraagd en representeert de stichting. De taken en rollen van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in een reglement. De Raad van Toezicht komt minimaal vijf keer per jaar samen in vergadering, reflecteert op de eigen rol en het eigen functioneren en voert jaarlijks een zelfevaluatie uit (principe 7).

Er is vanaf 2024 gewerkt aan een goede manier om kortere lijnen te leggen tussen leden van de Raad en het team van het Fonds. Leden van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en ander personeel mogen geen gebruikmaken van de subsidies van het fonds. Voor de directeur-

bestuurder, medewerkers en commissieleden geldt strikte geheimhouding over de ontvangen subsidie- en beursaanvragen. Directeur-bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en melden, indien daarvan sprake zou zijn, onmiddellijk elke vorm van (mogelijke) belangenverstrengeling. De nevenfuncties worden in het jaarverslag vermeld (principe 3). De directeur-bestuurder ontplooit de activiteiten van de stichting overeenkomstig de doelstelling en missie, werkt daarbij samen met relevante partners en ontwikkelt zichzelf om deze taak goed te kunnen vervullen (principe 5). Daarbij worden de aanwezige risico's en perspectieven in het beleid verwerkt. De directeur-bestuurder zorgt voorts voor goed werkgeverschap: de randvoorwaarden voor goed functioneren worden in acht genomen en er is een eerlijk beloningsbeleid. Binnen de Raad van Toezicht is een vertrouwenspersoon voor de medewerkers van het Fonds aangewezen (principe 6).

Beoordeling van aanvragen geschiedt binnen door de directeur-bestuurder aangestelde adviescommissies. Adviseurs ondertekenen een adviesprotocol dat onder meer voorziet in afspraken over vertrouwelijkheid van informatie en het vermijden van (de schijn van) belangenverstrengeling. Ook bij de samenstelling van adviescommissies en incidentele jury's streeft het Fonds naar een evenwichtige samenstelling die rekening houdt met diversiteit op het gebied van gender, leeftijd, culturele achtergrond en regionale spreiding. Aanvragers wier voorstel is afgewezen, kunnen een verzoek doen tot heroverweging van het besluit, eventueel na een aanpassing van of toelichting op de aanvraag. De aanvraag wordt dan opnieuw onderwerp van besluitvorming en wordt door een deels andere commissie beoordeeld.

Het Fonds legt in het jaarverslag verantwoording af over zijn handelen. Het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring worden openbaar gemaakt via de website. De jaarrekening geeft inzage in de diverse kostenposten. De voorwaarden en criteria voor het beoordelen van aanvragen staan eveneens op de website, alsmede de publicaties die met een bijdrage van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen (principe 2).

Fair Practice Code

Het Fonds BJP onderschrijft de Fair Practice Code en zet zich in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain, juist omdat het primair werkt voor individuele (freelance) journalisten. De kernwaarden solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen zijn belangrijk in de bedrijfsvoering van het Fonds, de opdrachten die het verstrekt en de subsidierelaties die worden aangegaan. Concreet betekent dit dat de honorering van het eigen personeel en ook die van trainees binnen het talentontwikkelingsprogramma voor onderzoeksjournalistiek gebaseerd is op de CAO Uitgeverijbedrijf, dat freelance personeel marktconform wordt betaald, dat de Raad van Toezicht vacatiegeld ontvangt en dat commissie- en juryleden een vergelijkbare vergadervergoeding ontvangen als bij de rijkscultuurfondsen.

Sinds 2021 wordt een eigen arbeidsvoorwaardenreglement (AVR) voor medewerkers van het Fonds gebruikt. Bij subsidietoekenningen hanteert het Fonds een basistarief voor de tijd die journalisten in projecten stoppen, bedoeld als tegemoetkoming in en niet ter vervanging van de door het betreffende medium verstrekte honorarium. Deze tegemoetkoming is gebaseerd op CAO van Uitgeverijbedrijf en volgt ook deze loonontwikkeling. In 2023 is de tegemoetkoming in het kader van Fair Pay substantieel verhoogd. Zo is het uitvoeren van tijdrovende projecten en scholingstrajecten voor een bredere groep van journalisten bereikbaar.

De bedrijfsvoering van het Fonds is transparant en wordt jaarlijks verantwoord in het gepubliceerde jaarverslag. Het Fonds BJP draagt de Fair Practice Code uit door deelname aan het debat over eerlijke beloning, onder meer met andere journalistieke fondsen, en door overleg met belangenorganisaties of ten behoeve van (journalistiek of wetenschappelijk) onderzoek. Waar mogelijk wordt kennis en expertise belangeloos gedeeld, zowel nationaal met gemeentes die (lokaal) beleid voor journalistiek willen ontwikkelen, als internationaal met (potentiële oprichters van) vergelijkbare organisaties in Europa, ook vanuit de rol die het Fonds als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) heeft. Het Fonds zet in op een duurzaam sterke journalistieke sector door scholing voor jonge en ervaren journalisten te steunen.

Binnen het maatschappelijk debat en dus ook binnen de journalistiek is het belangrijk dat zoveel mogelijk stemmen worden gehoord. Het Fonds zet zich in voor een inclusieve sector door speciale aandacht te schenken aan startende journalisten, journalisten met ondervertegenwoordigde achtergronden en journalisten in de regio. Het Fonds BJP draagt zorg voor een diverse samenstelling

van organisatie, commissies en jury's met het oog op etniciteit, gender, leeftijd, maatschappelijke profilering en woonplaats.

Het Fonds hanteert laagdrempelige aanvraagprocedures en streeft naar een beperking van administratieve druk voor aanvragers. De online aanvraagomgeving vergemakkelijkt het aanvragen en verantwoorden van subsidies voor aanvragers. Aanvragers kunnen voorts advies inwinnen bij medewerkers en krijgen inhoudelijk commentaar na beoordeling door commissies. Bij wijzigingen in inhoud of planning van gehonoreerde projecten denkt het Fonds mee in mogelijkheden in plaats van beperkingen. In 2023 is een aangepaste recoupmentregeling voor royalty's ingevoerd, met het oog op eerlijke beloning voor de inspanningen en het succes van de auteurs.

Bij het ontwerp van nieuwe regelingen wordt bekeken of onderschrijving van de Fair Practice Code een criterium moet zijn voor aanvragers en potentiële partners. Voor het eigen personeel formuleert het Fonds ontwikkelings- en scholingsbeleid voor duurzame inzetbaarheid. Het Fonds BJP neemt deel aan sectoraal overleg over bijvoorbeeld richtlijnen voor betalingen aan zelfstandigen binnen de journalistieke sector, eerlijke financiering voor makers en gedragsrichtlijnen.

Code Diversiteit en Inclusie

Het belang van diversiteit in de journalistiek is groot: een gebrek aan een gediversifieerde en inclusieve journalistieke sector leidt tot blinde vlekken bij publiek en beleidsmakers. Het Fonds BJP erkent daarin zijn rol en onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Het Fonds zet zich in om de diversiteit van de Nederlandse samenleving tot haar recht te laten komen in zijn activiteiten, personeelsbestand, publieksbereik en samenwerkingen.

Bij het invullen van bureauvacatures wordt gelet op afspiegeling van de samenleving. Toezichhoudende functies staan open voor sollicitaties en er wordt gelet op diversiteit van de samenstelling. Bij de werving van adviescommissieleden is expliciet aandacht voor inclusiviteit wat betreft leeftijd, culturele achtergrond, gender(identiteit), regionale spreiding, levensbeschouwing en maatschappelijke profilering, met als doel pluriformiteit van geluiden aan tafel te hebben, noodzakelijk om de uiteenlopende journalistieke aanvragen op waarde te kunnen schatten en te beoordelen. Ook bij de samenstelling van jury’s voor de Brusseprijs wordt gelet op diversiteit.

Het Fonds werkt aan een toegankelijke organisatie die de samenleving afspiegelt. De samenstelling van bureau, Raad van Toezicht, adviescommissie en Brussejury’s is te vinden op onze website. In het arbeidsvoorwaardenreglement is gelet op inclusiviteit: vrije dagen zijn flexibel op te nemen en niet meer standaard gekoppeld aan de gangbare christelijke religieuze feestdagen en er wordt genderneutraal taalgebruik gebezigd.

Daarnaast werkt het Fonds doorlopend aan optimale zichtbaarheid van de subsidie-mogelijkheden bij een breed publiek van potentiële aanvragers. Het Fonds heeft geleerd dat juist het opzetten van nieuwe regelingen en activiteiten leidt tot een verbreding en diversifiëring van de bereikte doelgroepen. Journalisten van alle achtergronden en identiteiten moeten het Fonds kunnen vinden en zich door bureau en beoordelaars gesteund en professioneel gerespecteerd voelen.

Daartoe wordt contact gezocht met en voorlichting gegeven bij specifieke platformen en (belangen) organisaties en wordt flexibel opgetreden om regelingen toegankelijker te maken. Zo kunnen oorspronkelijk niet-Nederlandstalige aanvragers, onder wie inwoners van Caribisch Nederland, desgewenst Engels- of Papiamentstalige subsidieaanvragen indienen en is op de in 2023 gelanceerde nieuwe site sterk gelet op toegankelijkheid.

Een steeds diversere groep van publicerende platformen is betrokken bij gehonoreerde aanvragen, waardoor ondersteunde publicaties hun weg vinden naar een breder publiek (regionaal, jongerenplatforms, kranten en tijdschriften met uiteenlopende identiteiten en doelgroepen). De pilot Journalistiek+ heeft geleid tot de toekenning van subsidies voor vernieuwende onderzoeks- en publicatievormen bij een zeer diverse groep van journalisten.

Om de door het Fonds gepubliceerde informatie over subsidieregelingen of andere content ook beschikbaar te maken voor mensen met een visuele of auditieve beperking worden foto’s op social media voorzien van een alt-tekst waarin het beeld in tekst beschreven wordt, ondertitelen we de video’s die we publiceren en zorgen we voor geschreven transcripties van gepubliceerde audio. In gesprekken met de redacties die deel willen nemen aan de Regeling Jong Talent worden diversiteit en inclusie als standaard gespreksonderwerp opgenomen. We kiezen ervoor geen eisen aan de deelnemende redacties te stellen op het gebied van diversiteit, om zo onveiligheid in de werkomgeving voor trainees te voorkomen. In plaats daarvan voeren we doorlopende gesprekken over het onderwerp om het bewustzijn bij deelnemende media waar het onderwerp nog niet als urgent gezien wordt te vergroten.

Het Fonds BJP heeft naast de projectsubsidies regelingen die deelname aan scholings- en coachingstrajecten mogelijk maken die anders alleen bereikbaar waren voor journalisten die zich kunnen veroorloven onbezoldigde arbeid te verrichten. Door financiële ondersteuning van dergelijke trajecten, draagt het Fonds bij aan de toegang tot de journalistieke arbeidsmarkt voor diverse groepen.

Personeel en organisatie

De Raad van Toezicht van het Fonds BJP vergaderde in 2024 vijf keer. In de vergaderingen werden uiteraard de jaarverantwoording en de begrotingen besproken, maar ook werd uitgebreid gepraat over politieke ontwikkelingen die van belang waren voor media en journalistiek, over

de strategie van de organisatie en over relevante technische en inhoudelijke ontwikkelingen binnen het journalistieke vakgebied. Daarnaast vond een zelfevaluatie van het functioneren van de Raad plaats. De Raad bestond in 2024 uit de volgende leden.

Ook weergegeven zijn hun rol in de drie commissies die de raad telt en hun nevenfuncties:

Lem van Eupen
2e termijn: januari 2024 –december 2026

- Voorzitter & lid Remuneratiecommissie
- Directeur Nationaal Agentschap Erasmus+ / Manager Europa, Nuffic (tot september 2024);
 - Lid raad van toezicht Netherlands Institute for Multiparty Democracy, NIMD;
 - Lid Adviesraad Taith (per februari 2024);
 - Lid Raad van Toezicht Grafisch Lyceum Utrecht (per september 2024);
 - Lid Raad van Commissarissen Sivon (per januari 2025).

Hans de Clercq
1e termijn: mei 2022 – april 2025

- Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit
- Directeur Instituut voor Media van de Hogeschool Utrecht;
 - Voorzitter van het Bestuur van het Domein Creative Technologies;
 - Lid van de Mediaraad van NH Nieuws (Regionale omroep Noord-Holland);
 - Lid Raad van Advies Hilversum Media Campus NL (per februari 2024).

Abi Daruvalla
Datum van aftreden: april 2024

- Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit
- Eigenaar/directeur U2Media: training & vertaling.

Karlijn Goossen
1e termijn: april 2024 – maart 2027

- Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit
- Genrecoördinator journalistiek 360 bij de NPO;
 - Onafhankelijk onderzoeker en strategisch adviseur;
 - Mede-oprichter en secretaris van stichting Huis voor de Journalistiek (per juli 2024)

Laura de Jong
2e termijn: juni 2022 – mei 2025

- Lid Remuneratiecommissie & Commissie Journalistieke Kwaliteit
- Redacteur Boeken bij de Volkskrant.

Joost Oranje
1e termijn: januari 2023 – december 2025

- Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit
- Coördinator onderzoeksjournalistiek Nieuwsuur/NOS;
 - Mentor bij Stichting Stimuleringsfonds Journalistiek Suriname.

Gerard Schuiteman
1e termijn: oktober 2023 – september 2026

- Lid Auditcommissie
- Zakelijk directeur-bestuurder RTV Utrecht. Uit hoofde van die functie;
 - (Vertegenwoordigend) Vennoot VOF Regiogroei;
 - Commanditair Vennoot ORN Sales CV en CRS CV;
 - Lid Overleg Regionale Omroepen.
 - Directeur-bestuurder bij Omroep Utrecht Stichting, de lokale omroep voor de gemeente Utrecht.

Arne Westerhof
2e termijn: januari 2024 –december 2026

- Lid Auditcommissie
- Uitgever en directeur van Performa Uitgeverij;
 - Bestuurslid en secretaris van Stichting Haagse Historie en Erfgoed;
 - Bestuurslid en penningmeester van Stichting Publicaties Haags Erfgoed;
 - Bestuurslid en secretaris van Parts Project;
 - Bestuurder van De Academy.

Ultimo 2024 kende het Fonds BJP de volgende vaste personeelsbezetting:

- **Directeur-bestuurder:** Joëlle Terburg (1,0 fte); De bestuurder heeft één nevenfunctie, als lid van de International Advisory Board van Journalismfund.eu;
- **Coördinator projectsubsidies:** Tom Springveld (0,89 fte);
- **Medewerker projectsubsidies:** Zola Can (0,89 fte);
- **Medewerker projectsubsidies:** Jan Rosseel (0,89 fte);
- **Coördinator talentontwikkeling:** Evelien Kunst (0,67 fte);
- **Coördinator regionale en lokale subsidieregelingen:** Maaïke Wind (0,78 fte).
- **Medewerker pr & communicatie:** Nirma Sluijs (0,89 fte).

De formatie kende ultimo 2023 verder de volgende medewerkers:

- **Projectmedewerker talentontwikkeling:** Mance Spoorenberg (0,89 fte);
- **Medewerker projectsubsidies:** Ella Kuijpers (0,89 fte);
- **Medewerker Journalistiek+:** Noortje van Dorp (0,89 fte);
- **Medewerker financiële administratie:** Sandra Luchtmeijer (0,67 fte);
- **Managementassistent:** Iman Rabih Senhaji (0,67 fte).

Verder is in 2024 op oproep- en freelancebasis gebruikt gemaakt van de diensten van:

- Noortje van Dorp – communicatie, fondsvinder & Journalistiek+ (tot zij in september in dienst kwam);
- Daphne van Breemen – communicatie;
- Olaf Stomp – communicatie;
- Erik de Kruijff – Brusseprijs, interview;
- Eva Kiemeney – impactmanagement;
- Eddie Verhoeven – financial control.

	2024			2023		
	Aantal pers	Aantal fte/uren	Bedrag*	Aantal pers	Aantal fte/uren	Bedrag*
Uren werkweek fte		36 uur			36 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	7,8	6,61 fte	394045	6,5	5,51 fte	394045
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	5,2	2,53 fte	139125	5,5	4,01 fte	178433
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	6	1792	154235	6	708	42491
Overige werkzame personen	0	fte	0	0	fte	0
Stagiair(e)s	0	fte	0	0	fte	
Vrijwilligers	0	fte		0	fte	

*Onder 'bedrag' valt het totaal aan personeelskosten: salarissen, sociale lasten, pensioen en overige emolumenten.

Bij de advisering over aanvragen binnen de Regeling Projectsubsidies en de Beurs Expertisebevordering maakt het Fonds gebruik van de kennis en expertise van externe adviseurs uit een adviseurspool. Zij ontvangen voor hun werkzaamheden een bescheiden vrijwilligersvergoeding.

Per 31 december 2024 bestond die pool uit Youssef Abjij, Paulien Bakker, Ratiba Basir, Sjors van Beek, Kustaw Bessems, Rowan Blijd, Paul Brill, Jaap Cohen, Sanne Derks, Elma Drayer, Arlette Dwarkasing, Claire van Dyck, Kaj van Ek, Malika El Ayadi, Rasit Elibol, Joost Engelberts, Bas Haan, Tim Hofman, Nina Jansen, Winny de Jong, Marc Josten, Wendy Kennedy, Margalith Kleijwegt, Wubby Luyendijk, Yvet Maassen, Ratna Mahabier, Jacqueline Maris, Mario Miskovic, Elvira van Noort, Martha Riemsma, Paul Ruigrok, Bas van Sluis, Laura Stek, Hans Steketee, Sanne Terlingen en Misha Wessel.

→ Bekijk [hier](#) de samenstelling van de commissiepool.

In 2024 was de interne meldingsprocedure voor klachten en (vermoedens van) misstanden zo ingericht dat het personeel weet bij wie ze terecht kunnen met klachten of (vermoedens van) misstanden. Ook is in 2024 een externe vertrouwenspersoon aangetrokken, die in 2025 begint en kennismakt met het team.

Voor de trainees uit het Jong Talent-programma is er daarnaast een vertrouwenspersoon aangesteld in de persoon van Evelien Kunst, coördinator van het Talentontwikkelingsprogramma. Zij rondde in 2022 daarvoor een opleiding af en is gecertificeerd vertrouwenspersoon.

‘Ondernemers in het wild’
Olivier van Beemen

Boek & tweedelige radiodocumentaire Natuurbescherm African Parks geldt als

het succesverhaal binnen de natuurbescherming, met volledig gezag over meer dan twintig natuurgebieden en steun van goede doelen en beroemdheden zoals Taylor Swift en prins Harry. Na jarenlang

onderzoek van Van Beemen blijkt dat de parkwachters extreem geweld zouden gebruiken tegen stropers en mensenrechten schenden. De organisatie doet er alles aan om het onderzoek en

de publicaties van Van Beemen te hinderen. Zijn publicaties leiden tot veel internationale aandacht, waaronder voorpaginanieuws bij The Times, The Sun, Newsweek en Hindustan Times.

‘Zwart gat’
Sharid Alles & Eva Cleven

Zesdelige podcastserie Het gevoel van een zwart gat in je borst, diep in je binnenste, dat is hoe pod-

castmakers Sharid Alles en Eva Cleven geadopteerd zijn omschrijven, in hun zesdelige podcastserie Zwart Gat. Want ook al is er de laatste jaren steeds meer aandacht voor misstanden rondom

adoptie en over de voorgenomen adoptiestop; volgens de makers wordt nog te weinig gesproken over de mentale en emotionele gevolgen van interlandelijke adoptie.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het Fonds BJP houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Voor de honorering van de directeur-bestuurder en de rest van het team volgt het Fonds BJP in grote lijnen de loonstructuur van de cao voor het Uitgeverijbedrijf (Dagbladjournalistiek).

De bezoldiging van de directeur-bestuurder blijft ruimschoots binnen de normen. De toezichthouders die daarvoor kiezen, ontvangen bescheiden vacatiegeld voor het bijwonen van vergaderingen. Zij kunnen na overleg met de directeur-bestuurder gemaakte onkosten declareren. Voor details zie de jaarrekening.

Toekomst

Diepgravende journalistiek, onderzoeksjournalistiek en journalistieke talentontwikkeling wordt in Nederland structureel en omvangrijk gesubsidieerd vanuit publieke en ook private middelen. Deze situatie geeft enerzijds aan dat er een breed maatschappelijk en politiek draagvlak voor subsidiëring is, dat nut en noodzaak van (onderzoeks)journalistiek worden onderkend en dat er bereidheid is er geld voor ter beschikking te stellen. Anderzijds is het betreurenswaardig dat lokale, regionale en landelijke redacties niet

(meer) in staat zijn deze vormen van journalistiek in voldoende mate zelf te financieren als onderdeel van hun gewone bedrijfsvoering. De steun vanuit publieke middelen is hierin van groot belang, omdat private partijen, zowel internationaal als nationaal, hun speerpunten en aandachtsgebieden doorlopend aanpassen en het daardoor soms gebeurt dat financiering voor journalistiek(e organisaties) stopt zonder dat er een duurzaam vervangend verdienmodel is opgetuigd.

Financieel

Het Fonds BJP streeft naar een brede basis aan structurele steun, afkomstig van overheden en eventueel andere publieke en private partijen. Het Fonds BJP ontving in 2024 subsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Uit de Cultuurbegroting (Culturele Basisinfrastructuur) komt geld beschikbaar voor de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek (RBV) en uit de Mediabegroting voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en de Regeling Talentontwikkeling (samen: RO).

Daarnaast ontving het Fonds in 2023 een bescheiden bijdrage van particulier financier Han Nefkens, ten behoeve van het Ingrid Harms Stipendium. Met Han Nefkens is een overeenkomst voor tien jaar afgesloten. Onafhankelijkheid van het Fonds BJP is bij het aantrekken van extra financiering de belangrijkste leidraad. Vergelijken we de verschillende inkomstenbronnen voor het Fonds dan vormen de gelden van OCW, vooral die voor de onderzoeksjournalistiek, veruit de grootste geldstromen. Het Fonds realiseert zich dat het niet haalbaar is op korte termijn duurzame alternatieve inkomstenbronnen te genereren die een stopzetting van rijkssubsidie kunnen compenseren.

Vanuit de Cultuurbegroting van OCW is in september 2021 voor de jaren 2021-2024 een jaarlijkse subsidie van € 446.981 toegekend, exclusief loonprijsindexering. Het Fonds BJP valt binnen de culturele basisinfrastructuur als ‘ondersteunende instelling’ onder de sector Letteren.

In 2024 adviseerde de Raad voor Cultuur het Fonds BJP voor de periode 2025-2028 jaarlijks het gevraagde bedrag van €528.900 toe te kennen. Voor deze subsidie is in september 2024 de beschikking van minister van OCW Eppo Bruins ontvangen. Met deze toekenning is de financiële basis voor de werkzaamheden voor de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek voor de komende jaren gelegd. Gedurende de looptijd van deze toekenning zal de culturele basisinfrastructuur hervormd worden, waardoor het stelsel er met ingang van 2029 naar verwachting anders uit zal zien. In de komende tijd voert het Fonds BJP gesprekken met OCW en de Raad voor Cultuur om te bespreken wat de positie van het Fonds BJP binnen die herziene basisinfrastructuur is. Hierbij zet het Fonds in op een positie die recht doet aan de brede ondersteuning van makers en journalisten die het Fonds levert – die inmiddels door de uitbreiding van de regelingen verder gaat dan alleen ondersteuning van de letterensector. De ondersteuning is bovendien uitgebreid van louter verstrekking van projectsubsidies naar uitgebreide programma’s voor talentontwikkeling en versterking

van het veld, waarbij oog is voor de behoeften vanuit journalisten en vanuit de maatschappij.

De toekenning vanuit de Mediabegroting van OCW geschiedt sinds 2018 jaarlijks. De verantwoording van deze RO-gelden is met ingang van de jaarrekening van 2023 in de exploitatierekening opgenomen. Het bedrag dat is toegekend aan RO-gelden in de periode RO 2018-2020 was per ultimo 2020 niet volledig besteed. Het Ministerie van OCW heeft in 2021 ingestemd met het verzoek van het Fonds dit ‘surplus’ in de periode tot en met 2024 alsnog te mogen besteden. Dit surplus is ultimo 2024 geheel besteed. Voor de komende periode geldt dat een nieuw surplus, opgebouwd met niet uitgegeven middelen uit de periode RO 2021-2024 wordt uitgegeven. Dat doet het Fonds wederom op basis van het activiteitenplan en via een aparte deeladministratie. Deze uitgaven worden in een bijlage in de jaarrekening verantwoord.

In het najaar van 2024 is een aanvraag ingediend voor een voortzetting van de middelen voor de onderzoeksjournalistiek voor 2025. Of deze aanvraag is gehonoreerd, is nog niet bekend. Met de contactpersonen van OCW worden gesprekken gevoerd over de wenselijkheid van tweejaarlijkse in plaats van jaarlijkse subsidies. De uitkomsten van die gesprekken zijn evenmin bekend. In 2021 is een DAEB (Dienst Algemeen Economisch Belang) voor het Fonds BJP ingesteld om continuering van de regelingen Onderzoeksjournalistiek en Jong Talent mogelijk te maken voor de jaren na 2020. Bij het schrijven van dit verslag is het Fonds met OCW in overleg over het doorlopen van deze status vanaf 2025, waarbij de intentie van het ministerie is de status te verlengen.

In 2024 en 2025 voert het ministerie van OCW een onafhankelijke evaluatie uit van de opbrengst van de investering in de onderzoeksjournalistiek van de afgelopen jaren, de impact voor de sector en de rol van het Fonds BJP daarin. Mede op basis daarvan hoopt het Fonds BJP in de jaren vanaf 2025 op een meer structurele (meerjaren)subsidie voor onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling.

De financiële administratie is de afgelopen jaren steeds gecompliceerder geworden, om de verschillende OCW-subsidies goed te kunnen verantwoorden. De RO-gelden worden in 2024 voor het eerst via de balans verantwoord, waar dit eerst uitsluitend voor de RB-gelden gebeurde. De RO-gelden werden verantwoord in een bijlage. Voor 2024 en verder geldt dus dat de exploitatie van zowel de RB- als de RO-gelden via de staat van baten en lasten (exploitatierekening) loopt, en die van het surplus via een bijlage. Het surplus 2018 – 2020 is in de jaarrekening 2024 voor het laatst in de bijlage opgenomen, omdat het surplus volledig is besteed. In volgende jaren zal de besteding van het

surplus 2021 – 2024 als bijlage van de jaarrekening worden opgenomen.

Tot en met 2019 ontving het Fonds 75 procent van de royalty’s van boeken die geschreven zijn door journalisten met subsidie van het Fonds, met een maximum van 75 procent van het ontvangen honorariumbedrag. Als onderdeel van de coronacoulancemaatregelen heeft het Fonds besloten in 2020 en in 2021 af te zien van deze royalty’s zodat deze ten goede zouden komen aan de auteurs, veelal freelancers die beperkt waren in hun verdienmogelijkheden tijdens de coronaperiode. Over 2022 worden in het eerste kwartaal van 2023 voor het eerst weer royalty’s ontvangen. Met ingang van 2023 heeft het Fonds de oude royaltyregeling, die ook gold vanaf de eerste druk van het boek, aangepast. De nieuwe regeling geldt voor boekprojecten die vanaf 1 januari 2023 zijn toegekend. De regeling houdt in dat het Fonds BJP 10% van de jaarlijkse royalty’s ontvangt, vanaf een oplage van 2.000 exemplaren. Zo worden alleen de goedverkopende uitgaven belast met een afdracht aan het Fonds. De verwachting is dat in 2025 de eerste royalty’s binnenkomen gebaseerd op de nieuwe afdrachtsregeling.

Bestuurlijk-organisatorisch

De Raad van Toezicht heeft zeven leden. In 2025 worden twee van de zittende leden worden opgevolgd. Ook vindt in 2025 een zelfevaluatie met een externe partij plaats.

Ook in 2024 vonden enkele personele wijzigingen plaats, om de ontwikkelingen in beleid en organisatie van het Fonds goed op te vangen. Het team werd versterkt met een medewerker financiële administratie en ondersteund door een freelance financial controller. Ook trad een freelancer in dienst om de regeling Journalistiek+ te begeleiden. Begin 2025 is het team uitgebreid met een extra medewerker communicatie. Naar verwachting zal het team verder worden met een extra medewerker projectsubsidies.

Inhoudelijk

Met behulp van werkgroepen met staf en adviseurs zijn meerdere subsidierondes en activiteiten in het kader van Journalistiek+, een samenwerkingsworkshop, trainingen en conferentiebezoeken en coachingsmogelijkheden gerealiseerd en uitgebreid, net als de Fondsvinder en het Ingrid Harms Stipendium. Eind 2024 werd verder een werkbezoek naar het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk voortgezet, dat begin 2025 is afgelegd. In 2025 worden deze activiteiten voortgezet en/of uitgebreid.

In 2025 wordt gemonitord in hoeverre de opschorting van de handhaving van de Wet DBA gevolgen heeft voor het Fonds BJP. De eigen projectovereenkomsten met freelancers worden daarbij onder de loep genomen. Anderzijds is het Fonds er vooral voor freelance journalisten, voor wie de wijziging in beleid eveneens gevolgen kan hebben.

Risico's

Het voornaamste financiële risico voor het Fonds BJP is de grote afhankelijkheid van incidentele baten, die jaarlijks worden toegekend. Alleen de subsidie uit de Cultuurbegroting van OCW (de RB-gelden voor bijzondere journalistiek uit de Culturele Basisinfrastructuur) is min of meer structureel te noemen, omdat hier een beschikking geldt voor vier jaar (2021-2024) en de subsidietoekenning een voorgeschiedenis heeft van enkele decennia. In het in 2023 gepubliceerde advies over de voortzetting van de culturele basisinfrastructuur vanaf 2029 werpt de Raad voor Cultuur echter de vraag op in hoeverre het Fonds BJP vanuit deze basisinfrastructuur bekostigd moet worden. De subsidie uit de Mediabegroting van OCW (RO-gelden voor onderzoeksjournalistiek en

talentontwikkeling) kent niet alleen een minder lange voorgeschiedenis, maar is ook sinds de start in 2018 een jaarlijks in te dienen en toe te kennen aanvraag. Sinds de instelling van de DAEB in 2021 is er weliswaar iets meer zekerheid over het doorlopen van de middelen, maar de DAEB-status biedt daarin geen garanties. De DAEB-status loopt daarbij af in 2025, of deze status verlengd wordt is nog onbekend, maar de intentie van het ministerie is deze te verlengen. Alle overige baten zijn ook niet structureel. Aangezien het grootste deel van de inkomsten meerjarig incidenteel is in plaats van structureel, levert dit extra onzekerheid op bij het opstellen van meerjarenbeleid, bij uitbreiding van de vaste staf van het bureau of bij het toekennen van langlopende projecten.

Een ander financieel risico vormt de inhaalslag die in de jaren 2022-2024 gemaakt wordt om de eerdere surplusgelden RO uit de periode 2018-2020 alsnog te verdelen onder subsidieaanvragers bij het Fonds. In 2025 is, uitgaande van een continue jaarlijkse RB-bijdrage van circa €550.000 en een RO-bijdrage van circa €4.500.000 een jaarbudget aan rijkssubsidie van circa €5.050.000 beschikbaar. Dit is exclusief niet-bestede subsidies uit het verleden, waarover met het ministerie aparte afspraken worden gemaakt. Dit zijn de bedragen voor loonprijsindexering. De RB-subsidie is een vierjarige BIS-subsidie die voor de periode 2025 – 2028 is beschikt. De RO-subsidie wordt jaarlijks beschikt.

Daarmee is 11 procent van de baten meerjarig, 89 procent van de inkomsten wordt jaarlijks vastgesteld. Het aandeel van de incidentele middelen neemt nog verder toe door de verhoging van het bedrag ten behoeve van de onderzoeksjournalistiek. Dat betekent een zeer groot risico voor de continuïteit van de organisatie. Op het moment dat de RO-gelden wegvallen, zullen lopende processen en projecten afgerond moeten worden en dienen we rekening te houden met de kosten van afvloeiing van personeel en ontbinding van (leveranciers)contracten. Een tweede risico van de huidige meerjarig incidentele financiering is een toenemende complexiteit van de (financiële) administratie, die zich toont in een toenemende tijdsinvestering en daaraan gekoppelde kosten.

Om risico’s bij de subsidietoekenning en bedrijfsvoering rond de surplusgelden tegen te gaan heeft het Fonds met ingang van 2022 de baten en lasten van deze gelden apart geadministreerd en de leverancierscontracten op dit gedeelte zoveel mogelijk tijdelijk gehouden. Het jaarlijks zodanig flexibel houden van de activiteiten- en beheerslasten van de reguliere RO-gelden zodat ze elk jaar per 31 december kunnen stoppen, is echter niet haalbaar of wenselijk. Het Fonds heeft in de afgelopen jaren het team flink uitgebreid om de uitvoering van de regelingen en activiteiten in goede banen te leiden en inmiddels heeft een aantal medewerkers een vast contract gekregen.

Het Fonds calculeert in dat zij in geval van stopzetting van de jaarlijkse RO-gelden een beroep zal moeten doen op het Ministerie van OCW, zeker zolang de huidige RO-beschikkingen het niet toelaten om een algemene RO-reserve aan te houden. Technisch zou het mogelijk zijn eventuele afwikkelingskosten van de RO-gelden (gedeeltelijk) te financieren uit de algemene reserve. Maar deze is opgebouwd uit RB-gelden en andere publieke en private middelen. De vraag rijst of dit de rechtmatig zal zijn en of dit niet de continuïteit van het resterende deel van het Fonds in gevaar zal brengen. In 2025 zal het Fonds deze risico’s blijven bespreken met het ministerie van OCW.

Aanvraagprocedure

Een tweede risico ligt bij de uitvoering van de zorgvuldig ontwikkelde en geadministreerde digitale aanvraagprocedures voor subsidies en beurzen aan journalisten. De beveiliging van persoonsgegevens en de vertrouwelijkheid van de inhoud van de aanvragen zijn bij die ontwikkeling leidende principes. De aanvragen worden ingediend via een aanvraagportaal waarin ook verdere communicatie met de aanvragers plaatsvindt. Risico hierbij is dat een grote afhankelijkheid voor de uitvoering van dit proces ontstaat van een externe aanbieder, zowel voor het aanvraagstelsel als voor de gegevensopslag. Met de systeembeheerder van het aanvraagportaal zijn, evenals met alle andere benodigde partijen, naast overeenkomsten over werkzaamheid van de systemen, verwerkersovereenkomsten aangegaan om te waarborgen dat alle persoonsgegevens overeenkomstig de Algemene Verordening Gegevensbescherming worden verwerkt. In 2024 is het privacybeleid van het Fonds verder ontwikkeld en in een AVG-register omgezet. De vervolgstappen op basis van dit register worden in 2025 voortgezet.

Bestuurlijk-organisatorisch

Het kantoor van het Fonds BJP bestond ultimo 2024 uit een team van twaalf personen, exclusief de inzet van zes freelancers. Waar de kleine formatie die het Fonds tot circa 2021 kende voordelen had, bijvoorbeeld op gebied van kosten en efficiëntie, maakte die het Fonds ook kwetsbaar, zeker in het licht van de toegenomen werkzaamheden en verplichtingen. Met het huidige team kan het Fonds de sterk uitgebreide activiteiten goed uitvoeren. Om de continuïteit nog verder te waarborgen zijn de werkzaamheden vastgelegd in gedetailleerde werkbeschrijvingen en plannings, zodat die, indien noodzakelijk, ook door anderen uitgevoerd kunnen worden.

Door de snelle groei van het Fonds de afgelopen jaren is meer personeel in loondienst genomen, van wie inmiddels ook een deel vaste contracten heeft. Het HR-beleid is in 2021 grondig gewijzigd: tot dan toe was het doel zo lang mogelijk medewerkers op tijdelijke basis aan te houden. In het kader van continuïteit en goed werkgeverschap is sindsdien het streven personeel juist na een korte tijdelijke basis in vaste dienst te nemen, idealiter wanneer daar (semi-)structurele financiering tegenover staat, maar gezien het feit dat een groot deel van de financiële basis meerjarig incidenteel is en niet structureel, is dit niet altijd haalbaar.

Sinds medio 2021 heeft het Fonds een eigen arbeidsvoorwaardenreglement (AVR), aangezien de werkzaamheden van het Fonds onvoldoende

aansluiten bij een bestaande cao. Binnen dit eigen AVR wordt de loontabel uit de cao voor het Uitgeverijbedrijf, functiegroep Dagblad-journalisten gevolgd.

Er is een gezonde balans tussen thuiswerken en werken op kantoor. Voor de werknemers van het Fonds is een goede thuiswerksituatie gecreëerd door te zorgen voor goed meubilair en voor laptops, beeldschermen en andere benodigdheden om verantwoord thuis te kunnen werken. Het Fonds is aangesloten bij de BHV-organisatie van de andere bewoners van het terrein van het Letterenfonds. Een aantal medewerkers heeft een BHV-certificaat.

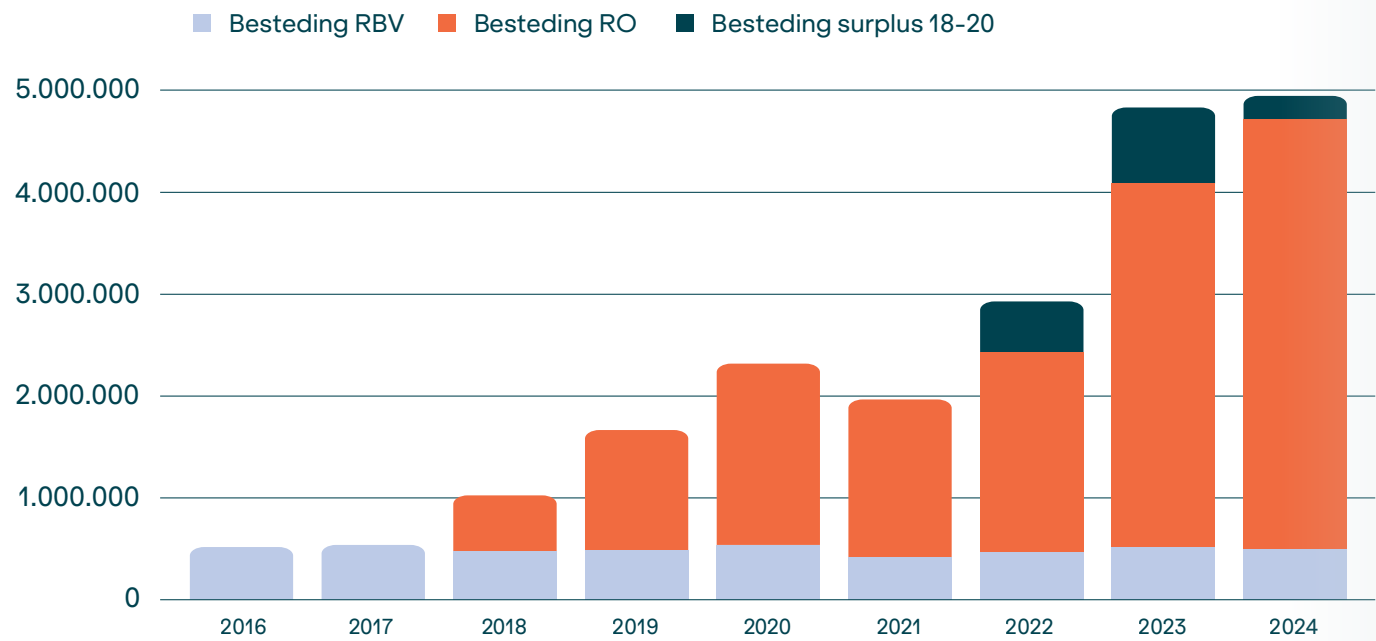
Toelichting financiën

Het doel van het Fonds BJP is en blijft zoveel mogelijk van de ontvangen baten te besteden aan kwalitatief hoogwaardige beeldende en verhalende journalistiek en onderzoeksjournalistiek en aan impactvolle talentontwikkeling. Het fonds krijgt daarvoor vanuit het Ministerie van OCW een tweetal subsidies toegekend. De Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek (RBV) wordt gefinancierd uit een meerjarige bis-subsidie en komt uit de Cultuurbegroting. De middelen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek (RO) worden ieder jaar opnieuw aangevraagd en door het Ministerie beschikt en gefinancierd uit de Mediabegroting. De jaarrekening 2024 kent één bijlage: de verantwoording van de besteding

van de nog resterende baten uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek uit de periode 2018-2020, die met instemming van OCW nog tot en met 2024 besteed mochten worden en ultimo 2024 geheel besteed zijn. Deze gelden zijn in de administratie aangeduid als ‘surplusgelden’.

De afgelopen tien jaar is de subsidiestroom naar het Fonds sterk toegenomen. Sinds 2018 ontvangt het Fonds BJP ook de RO-subsidie die de afgelopen jaren daarna sterk gestegen is. Waar het Fonds in 2016 nog beschikte over een € 0,5 miljoen aan te besteden subsidie is dat het afgelopen jaar bijna € 5 miljoen geweest.

Afgelopen jaren heeft het Fonds diverse regelingen in het leven geroepen ter ondersteuning van bijzondere journalistiek, zoals residenties, dossiersubsidies, programma’s voor journalistieke ontwikkeling en activiteiten voor vernieuwing binnen de pilot Journalistiek+. De toename van de regelingen en projectaanvragen heeft een hogere druk gelegd op de organisatie van het Fonds, waardoor de beheerslasten de afgelopen jaren zijn toegenomen. Hierbij wordt het doel van de subsidie niet uit het oog verloren. De beschikbare middelen zijn in eerste instantie bedoeld voor journalistieke projecten. Het Fonds is er trots op dat de organisatie en coördinatie van de regelingen en projectaanvragen nog steeds gebeurt met een kleine organisatie.

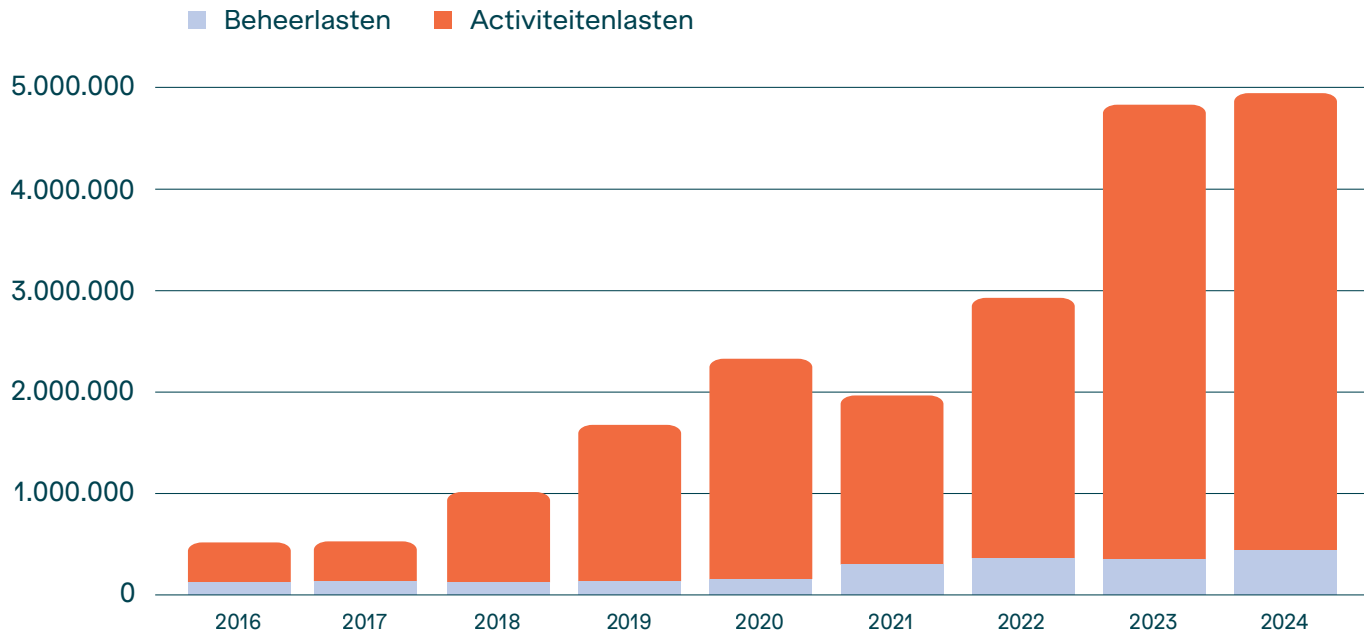
↑ Toename besteding 2016-2024

Uit de volgende tabel blijkt dat, hoewel de beheerslasten zijn gestegen, er naar verhouding in de afgelopen jaren meer middelen naar activiteiten zijn gegaan. Het Fonds is er dus in geslaagd de beheerslasten ondanks de significante toename van middelen in toom te houden. Het gros van de middelen komt terecht bij journalisten en makers.

Kengetallen 2024

Kijkend naar de kengetallen 2024 is het Fonds BJP financieel gezond: er zijn geen langlopende schulden en de uitgaven vallen binnen de kaders van de beschikbare middelen. De algemene reserve is op peil, per 31 december 2024 bedraagt deze € 294.970. In 2023 bedroeg deze reserve nog € 240.720. Het positieve resultaat uit de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek van € 52.250 komt ten gunste van de algemene reserve. De liquiditeitspositie van het fonds is licht

verbeterd. De zogenaamde quick ratio (vlottende activa / kortlopende schulden) bedraagt 1,07 (2023: 1,06). De post liquide middelen is met 2,5% gestegen tot € 4,1 miljoen. De solvabiliteit (eigen vermogen / totaal passiva) is 7% (2023: 6%). Onder kortlopende schulden is een post van € 1,4 miljoen vooruitontvangen subsidie OCW opgenomen, die de liquiditeitsratio en de solvabiliteit vertekent. Voor deze subsidie geldt alleen een terugbetalingsverplichting indien er geen bestemming voor deze gelden gevonden wordt. Het fonds is voornemens om deze gelden in toekomstige jaren alsnog toe te kennen aan projecten waardoor de terugbetalingsverplichting vervalt en de liquiditeitsratio en solvabiliteitsratio verbeteren.

↑ Aandeel beheerslasten 2016-2024

Toelichting algemeen

Het uitgangspunt is dat alle kosten die direct toerekenbaar zijn aan RBV- dan wel RO-activiteiten, ook als zodanig worden toegerekend aan RBV respectievelijk RO. Voor de resterende niet-toerekenbare activiteiten- en beheerslasten geldt een verdeelsleutel van 90% RO (85% RO regulier en 5% RO surplus) en 10% RBV.

De post Vooruitontvangen subsidie OCW bedraagt ultimo 2024 € 1.434.650 en is als volgt opgebouwd: Per 31 december 2024 is het Surplus 2018 – 2020 volledig besteed. De niet bestede RO-subsidiegelden 2021 – 2024 wil het Fonds graag de komende jaren alsnog besteden aan mooie projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van onderzoeksjournalistiek. Hiervoor dient het Fonds een bestedingsplan in bij het Ministerie van OCW.

Toelichting verschillen

Met het Ministerie van OCW en de accountant is afgesproken dat verschillen van meer dan 10% ten opzichte van de begroting worden verklaard, zolang deze van materieel belang zijn. Dit gebeurt voor de geconsolideerde exploitatie en waar relevant voor de gelden voor de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek en de Regeling Onderzoeksjournalistiek afzonderlijk.

Baten

In 2024 is er een totaal van €4.721.740 aan baten en €4.703.292 aan lasten. Rentebaten waren €35.802. Ondanks de onderbesteding zijn de subsidiebaten iets hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling. Ook de royaltybaten zijn hoger dan begroot: €37.312 versus de begrote €8.000, maar wel lager dan de royaltybaten 2023 van €61.833. Royaltybaten zijn afhankelijk van boekverkoppen en moeilijk te voorspellen.

Beheerslasten RO en RBV

De kosten voor boekhouding en salarisadministratie overschrijden het begrote bedrag, door een toegenomen omvang en complexiteit van de financiële administratie. Dat is het gevolg van een toegenomen aantal van subsidieregelingen, toekenningen en personeelsleden. Tevens is in 2024 een project gestart om de financiële organisatie verder te professionaliseren.

De kosten voor publiciteit en communicatie zijn hoger door het toegenomen aantal regelingen met verschillende doelgroepen en inhuur ten behoeve van implementatie van de nieuwe huisstijl en website. De salariskosten zijn lager dan begroot als gevolg van het ontstaan van enkele vacatures.

Vooruitontvangen Subsidie RO	2024	2023
Surplus 2018 – 2020	€0	€ 234.118
Niet bestede RO-subsidie – 2021	€ 199.363	€ 199.363
Niet bestede RO-subsidie – 2022	€ 568.113	€ 568.113
Niet bestede RO-subsidie – 2023	€ 401.090	€ 401.090
Niet bestede RO-subsidie – 2024	€ 269.734	€0
Totaal	€ 1.438.300	€ 1.411.684

Activiteitenlasten RO en RBV

De uitgaven voor de Brusseprijs zijn hoger dan begroot, doordat de prijs sinds 2024 wordt uitgereikt tijdens een groter evenement;

Op Journalistiek+ is minder toegekend dan begroot, dit wordt met name veroorzaakt doordat het programma in de ontwikkelingsfase verkeert;

Ook de uitgaven onder Ontwikkeling en Toegekende beurzen zijn lager dan begroot, daar tegenover staat dat er meer Traineeships zijn toegekend dan begroot; De post Veiligheid Journalisten is lager dan begroot. Deze middelen worden ingezet wanneer bij projectsubsidietoekenningen middelen aangevraagd worden voor posten op het gebied van veiligheid, zoals verzekeringen, persoonlijke beschermingsmiddelen, etc. De besteding van deze post is dus afhankelijk van aantal en aard van aangevraagde projecten; De operationele activiteitenlasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename aan projecten en projectregelingen waardoor meer aandacht uitgaat naar communicatie, onderzoek, coördinatie en evaluatie.

Joëlle Terburg
Directeur-bestuurder Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Begroting 2025 Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten	Gecon- solideerde totaal- begroting	Regeling Bijzondere Journalistiek (Culturele Basis- infrastructuur)	Regeling Onderzoeks- journalistiek (Coalitie en Regeerakkoord)
A. BATEN	€ 5.056.126	€ 562.900	€ 4.493.226
subsidie OCW	€ 5.018.126	€ 528.900	€ 4.489.226
royalty's	€ 8.000	€ 4.000	€ 4.000
Andere inkomsten	€ 30.000	€ 30.000	€ 0
B. LASTEN	€ 5.056.126	€ 562.900	€ 4.493.226
B.1. beheerslasten	€ 447.142	€ 103.522	€ 343.620
als % van de totale lasten	9%	18%	8%
B.1.1. beheerslasten materieel	€ 151.667	€ 38.047	€ 113.620
huisvesting	€ 57.409	€ 11.409	€ 46.000
kantoorkosten	€ 28.369	€ 8.524	€ 19.845
verzekeringen	€ 3.434	€ 809	€ 2.625
boekhouding en salarisadministratie	€ 26.198	€ 5.198	€ 21.000
accountant en organisatieadvies	€ 20.139	€ 4.389	€ 15.750
algemene publiciteit en representatie	€ 19.898	€ 5.198	€ 14.700
governancekosten	€ 8.610	€ 2.310	€ 6.300
afschrijvingen	€ 10.710	€ 2.310	€ 8.400
rente	-€ 23.100	-€ 2.100	-€ 21.000
B.1.2 beheerslasten personeel	€ 295.475	€ 65.475	€ 230.000
loonkosten niet toerekenbaar	€ 295.475	€ 65.475	€ 230.000
B.2. activiteitenlasten	€ 4.608.984	€ 459.378	€ 4.149.606
als % van de totale lasten	91%	82%	92%
B.2.1. activiteitenlasten materieel	€ 3.939.096	€ 414.490	€ 3.524.606
als % van de totale lasten	78%	74%	78%
Projecten	€ 2.009.799	€ 397.165	€ 1.612.634
Regeling Projectsubsidies	€ 1.408.491	€ 367.165	€ 1.041.326
Lira Fondssubsidie	€ 10.000	€ 10.000	€ 0
Ingrid Harmsstipendium	€ 20.000	€ 20.000	€ 0
Journalistiek+	€ 571.308	€ 0	€ 571.308
Ontwikkeling	€ 1.801.972	€ 0	€ 1.801.972
Traineeships Jong Talent	€ 968.310	€ 0	€ 968.310
Scholing Jong Talent	pm	€ 0	pm
Traineeships Jong Talent - surplus	pm	€ 0	pm
Scholing Jong Talent - surplus	pm	€ 0	pm
Traineeships Mid-career regionaal en lokaal	pm	€ 0	pm
Beurs Expertisebevordering	€ 250.000	€ 0	€ 250.000
Coaching	€ 200.000	€ 0	€ 200.000
Journalistiek+	€ 383.662	€ 0	€ 383.662
Versterking	€ 70.000	€ 0	€ 70.000
Overzicht journalistieke fondsen en scholing	€ 40.000	€ 0	€ 40.000
Veiligheid journalisten	€ 5.000	€ 0	€ 5.000
Journalistieke uitwisseling	€ 10.000	€ 0	€ 10.000
Ondersteuning Caribische journalistiek	€ 15.000	€ 0	€ 15.000
Trainingsprogramma onderzoeksjournalistiek	pm	€ 0	pm
leiding geven			

Brusseprijs en lustrum	€ 57.325	€ 17.325	€ 40.000
B.2.2. activiteitenlasten operationeel	€ 669.888	€ 44.888	€ 625.000
als % van de totale lasten	13%	8%	14%
adviescommissies	€ 60.775	€ 5.775	€ 55.000
projectcoördinatie	€ 183.335	€ 13.335	€ 170.000
projectmedewerkers	€ 256.170	€ 16.170	€ 240.000
voorlichting en communicatie	€ 110.250	€ 5.250	€ 105.000
ontwikkeling, advies, onderzoek en evaluatie	€ 53.308	€ 3.308	€ 50.000
automatisering projectadministratie	€ 6.050	€ 1.050	€ 5.000
C. RESULTAAT	€ 0	€ 0	€ 0

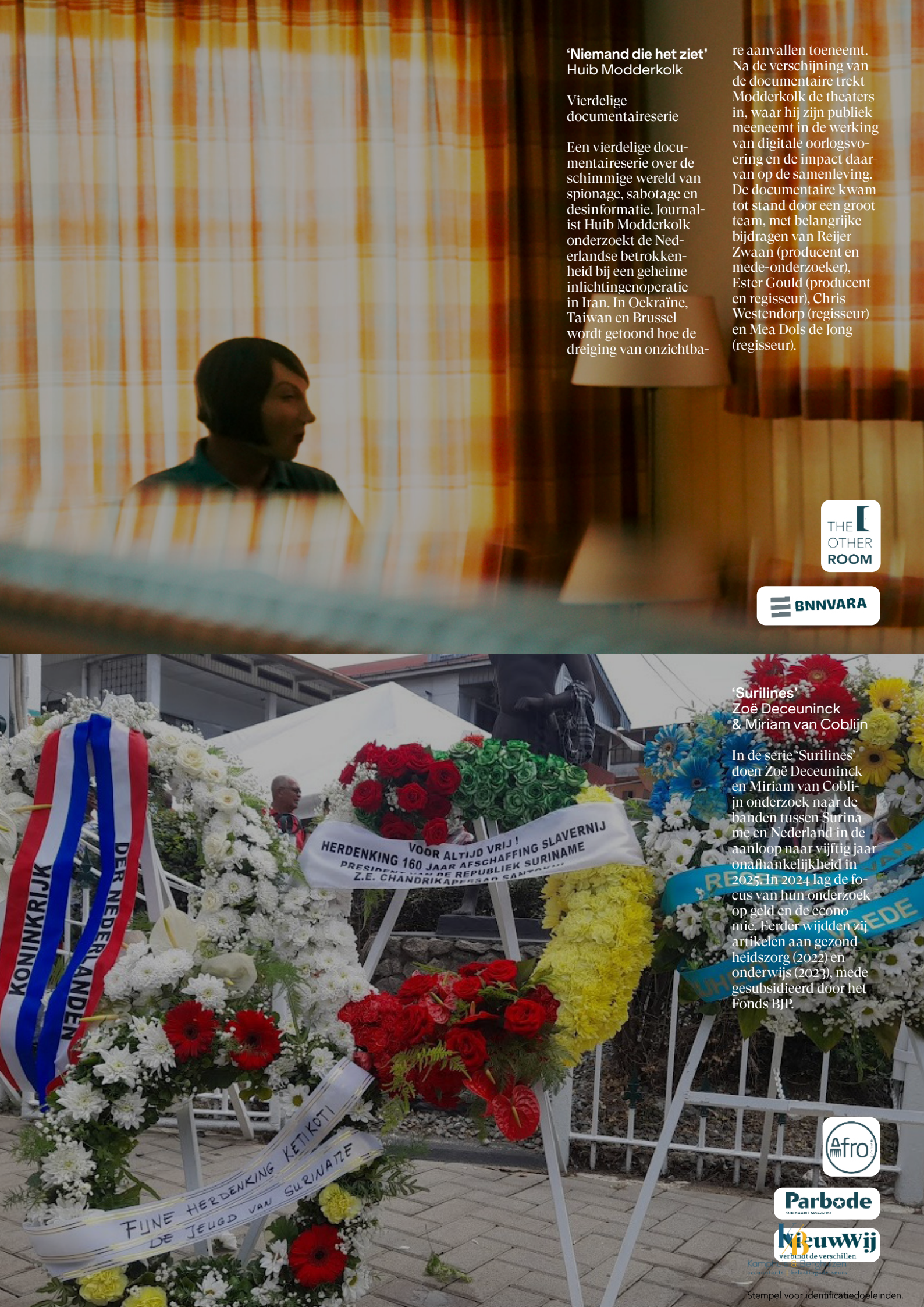
Jaarrekening 2024

van

Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Inhoud

Jaarrekening 2024	pag.
Balans per 31 december 2024	85
Exploitatierkening over 2024	87
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	91
Toelichting op de balans per 31 december 2024	93
Toelichting op exploitatierkening over 2024	99
Bijlage Surplus - Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018-2020	107
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	111

‘Niemand die het ziet’
Huib Modderkolk

Vierdelige documentaireserie

Een vierdelige documentaireserie over de schimmige wereld van spionage, sabotage en desinformatie. Journalist Huib Modderkolk onderzoekt de Nederlandse betrokkenheid bij een geheime inlichtingenoperatie in Iran. In Oekraïne, Taiwan en Brussel wordt getoond hoe de dreiging van onzichtbare aanvallen toeneemt. Na de verschijning van de documentaire trekt Modderkolk de theaters in, waar hij zijn publiek meeneemt in de werking van digitale oorlogsvoering en de impact daarvan op de samenleving. De documentaire kwam tot stand door een groot team, met belangrijke bijdragen van Reijer Zwaan (producent en mede-onderzoeker), Ester Gould (producent en regisseur), Chris Westendorp (regisseur) en Mea Dols de Jong (regisseur).

‘Surlines’
Zoë Deceuninck & Miriam van Coblijn

In de serie ‘Surlines’ doen Zoë Deceuninck en Miriam van Coblijn onderzoek naar de banden tussen Suriname en Nederland in de aanloop naar vijftig jaar onafhankelijkheid in 2025. In 2024 lag de focus van hun onderzoek op geld en de economie. Verder wijdden zij artikelen aan gezondheidszorg (2022) en onderwijs (2023), mede gesubsidieerd door het Fonds BIP.

BALANS (na resultaatverdeling)

PER 31 DECEMBER 2024

	31/12/2024		31/12/2023	
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa		16.308		20.401
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	77.113		27.171	
Liquide middelen				
	4.079.286		3.978.201	
		4.156.399		4.005.372
Totaal activa		4.172.707		4.025.773

	31/12/2024		31/12/2023	
PASSIVA	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve		294.970		240.720
Kortlopende schulden				
Vooruitontvangen subsidie OCW	1.438.300		1.411.684	
Nog te betalen subsidies	2.192.356		2.230.043	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.479		17.372	
Overige schulden	229.602		125.954	
		3.877.737		3.785.053
Totaal passiva		4.172.707		4.025.773

Exploitatierekening over 2024

	Totaal	Totaal	Totaal	RO
	Exploitatie	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2024	2024	2023	2024
Baten	€	€	€	€
Directe opbrengsten				
Overige inkomsten				
Royalties / overige inkomsten	37.312	8.000	61.833	33.384
Totaal directe opbrengsten	37.312	8.000	61.833	33.384
Subsidie Ministerie OCW				
Subsidie OCW	4.549.759	4.656.788	3.909.136	4.126.759
Loon- en prijsbijstelling	107.169	0	81.303	0
Overige bijdragen				
Verleende subsidie Lira Fondssubsidie Jonge Journalisten	0	10.000	10.000	0
Schenking Ingrid Harms Stipendium	20.000	20.000	20.000	0
Overige donaties	7.500	0	75	7.500
Totaal subsidies en bijdragen	4.684.428	4.686.788	4.020.514	4.134.259
Totaal baten	4.721.740	4.694.788	4.082.347	4.167.643

RO	RO	RBV	RBV	RBV
Begroting	Exploitatie	Exploitatie	Begroting	Exploitatie
2024	2023	2024	2024	2023
€	€	€	€	€
0	55.950	3.928	8.000	5.883
0	55.950	3.928	8.000	5.883
4.182.226	3.486.136	423.000	474.562	423.000
0	0	107.169	0	81.303
0	0	0	10.000	10.000
0	0	20.000	20.000	20.000
0	0	0	0	75
4.182.226	3.486.136	550.169	504.562	534.378
4.182.226	3.542.086	554.097	512.562	540.261

Exploitatierekening over 2024

	Totaal	Totaal	Totaal	RO
	Exploitatie	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2024	2024	2023	2024
Lasten	€	€	€	€
Beheerlasten				
Beheerlasten materieel	189.567	157.636	124.208	169.800
Beheerlasten personeel	223.940	290.279	179.561	199.983
Totaal beheerlasten	413.507	447.915	303.769	369.783
Activiteitenlasten				
Activiteitenlasten materieel	3.678.598	3.801.623	3.239.839	3.257.412
Activiteitenlasten operationeel	611.187	465.250	540.473	572.481
Totaal activiteitenlasten	4.289.785	4.266.873	3.780.312	3.829.893
Totaal lasten	4.703.292	4.714.788	4.084.081	4.199.676
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	18.448	-20.000	-1.734	-32.033
Saldo rentebaten en- lasten	35.802	20.000	22.448	32.033
Exploitatie resultaat	54.250	0	20.714	0
Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:				
Mutatie algemene reserve	54.250	0	20.714	0

RO	RO	RBV	RBV	RBV
Begroting	Exploitatie	Exploitatie	Begroting	Exploitatie
2024	2023	2024	2024	2023
€	€	€	€	€
119.400	106.251	19.767	38.236	17.957
227.922	158.361	23.957	62.357	21.200
347.322	264.612	43.724	100.593	39.157
3.432.404	2.799.768	421.186	369.219	440.071
422.500	497.504	38.706	42.750	42.969
3.854.904	3.297.272	459.892	411.969	483.040
4.202.226	3.561.884	503.616	512.562	522.197
-20.000	-19.798	50.481	0	18.064
20.000	19.798	3.769	0	2.650
0	0	54.250	0	20.714
0	0	54.250	0	20.714

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de eisen die in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden gesteld. De eisen in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid zijn vervat in bepalingen uit het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. De eisen zijn beschreven in het Handboek financiële verantwoording cultuursubsidies instellingen. RJ 640 ‘Organisaties zonder winststreven’ wordt toegepast.

Rechtsvorm: stichting.

Handelsregister: ingeschreven onder dossiernummer 412094428.

Grondslagen van waardering

Tenzij hieronder anders is vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijving bedraagt een vast percentage van de aanschafwaarde en vindt plaats naar tijdsgelang op basis van de verwachte economische levensduur. Hierbij wordt rekening gehouden met de fiscale regelgeving.

Het afschrijvingspercentage bedraagt:

Computer: 20%.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het saldo van de op de verslagperiode betrekking hebbende opbrengsten en kosten. De kosten zijn gewaardeerd tegen historische uitgaafprijzen. De verantwoording van royalty’s vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening. De verleende subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de commissie het besluit tot toezegging heeft genomen.

Subsidie

Het Fonds BJP ontving in de periode 2021 – 2024 van OCW de volgende middelen:

- BIS-subsidie ten behoeve van de Regeling Bijzondere en Verhalende Journalistiek (RBV; voorheen RB);
- Middelen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek (RO), afkomstig uit:
 - de regeerakkoordmiddelen (RA) die sinds 2018 worden toegekend;
 - de coalitieakkoordmiddelen (CA) sinds 2022.

Sinds medio 2024 is de Regeling Bijzondere Journalistiek (RB) hernoemd naar de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek (RBV). De middelen worden verantwoord via de exploitatierekening. Daarnaast besteedde het Fonds BJP in 2024 middelen aan activiteiten die bekostigd werden uit het ‘Surplus’: tussen 2018 en 2020 toegekende en nog niet uitgegeven regeerakkoordmiddelen. Deze middelen zijn in de periode 2021–2024 volgens een vooraf opgestelde en door OCW goedgekeurde begroting alsnog uitgegeven. Deze middelen worden verantwoord in Bijlage 1. Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018–2020 ‘Surplus’.

RBV en RO (inclusief RO Surplus)

Met ingang van 2021 worden kosten die specifiek binnen de RBV of de RO gemaakt worden toegerekend aan de betreffende regeling; algemene (beheers)kosten worden verrekend volgens een met OCW overeengekomen verdeelsleutel naar rato van de inkomsten, in 2024 is die verdeelsleutel naar rato van de inkomsten: 90% RO (85% RO Regulier en 5% RO Surplus) versus 10% RBV. Deze verdeelsleutel is met het oog op de praktische uitvoerbaarheid afgerond op hele percentages.

Royaltyregeling

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupement-regeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht van maximaal 100% van de verstrekte subsidie, op basis van een afdracht van maximaal 10% van de royalty-inkomsten voor de auteur per jaar. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

- De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen;
- Het royaltyrecht heeft betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde;
- Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

Deze regeling geldt vanaf 1 januari 2023. De eerste royaly-inkomsten volgens deze regeling worden verwacht in 2025 over de boekverkopen van 2024.

De verantwoording van royalty’s vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2024 is als volgt:	Totaal
	€
Aanschafwaarde	55.412
Cumulatieve afschrijvingen	-35.011
Boekwaarde per begin boekjaar	20.401
Mutaties in boekjaar	
Investeringen	2.329
Afschrijvingen	-6.422
Aanschafwaarde	57.741
Cumulatieve afschrijvingen	-41.433
Boekwaarde per ultimo boekjaar	16.308

	31/12/2024	31/12/2023
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidie Lira Fondssubsidie	10.000	10.000
Waarborgsom	190	190
Pensioen	3.650	2.789
Nog te ontvangen rente	14.076	14.192
Vooruitbetaalde kosten	49.197	0
	<u>77.113</u>	<u>27.171</u>
Liquide middelen		
Kas	50	50
Creditcard	0	4.488
ABN-AMRO hoog rendement deposito	3.687.944	3.749.383
ABN-AMRO bank 54.58.58.836	389.085	224.020
ABN-AMRO bank 83.38.96.776	2.207	260
	<u>4.079.286</u>	<u>3.978.201</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

TOELICHTING OP DE BALANS
PER 31 DECEMBER 2024

	31/12/2024	31/12/2023
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	294.970	142.390

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	240.720	220.006
Bij: Resultaatbestemming	54.250	20.714
Saldo per 31 december	294.970	240.720

De algemene reserve geeft het vrij besteedbaar vermogen van de organisatie weer. Het bestuur streeft naar een omvang van het vermogen gelijk aan de jaarlijkse beheerlasten. Deze omvang is gewenst om de projecten te kunnen afwikkelen en de verplichtingen richting personeel en derden bij discontinuïteit te kunnen voldoen.

Vooruitontvangen subsidie OCW

Nog te besteden RO 2018-2020	0	243.118
Nog te besteden RO 2021-2022-2023-2024	1.438.300	1.168.566
	1.438.300	1.411.684

	31/12/2024	31/12/2023
	€	€
Nog te betalen subsidies		
nog te betalen subsidies	2.192.356	2.230.043
Belastingen en premies sociale verzekering		
Loonheffing december	17.479	17.372
Overige schulden		
Crediteuren	153.249	49.162
Accountant	7.980	8.785
Reservering vakantiegeld	27.659	24.949
Reservering vakantiedagen	19.311	27.398
Nog te betalen personeel	0	400
Boekhouder jaarwerk	10.000	7.260
Overige schulden	1.900	0
Nog te betalen bedrijfskosten	1.503	0
Nog te betalen nieuwe journalistiek	5.000	5.000
Nog te betalen activiteitenlasten (voucher)	3.000	3.000
	229.602	125.954

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vanaf 1 augustus 2022 is er een huurovereenkomst Prinsengracht 91 te Amsterdam voor 3 jaar. Einddatum 31 juli 2025. Opzegtermijn 6 maanden. Huurprijs 2025 per jaar € 29.335.

Vanaf 1 oktober 2024 is er een huurovereenkomst Weesperstraat 107-121 te Amsterdam voor 1 jaar. Einddatum is 30 september 2025. Opzegtermijn 1 maand. Huurprijs 2025 per jaar inclusief servicekosten is € 12.647.

OCW heeft een toezegging gedaan voor toekenning van de BIS-subsidie van € 556.028 per jaar voor de jaren 2025 t/m 2028.

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupementregeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen. Bovendien heeft het royaltyrecht betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde.

Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

TOELICHTING OP
EXPLOITATIEREKENING OVER 2024

	Totaal	Totaal	Totaal	RO
	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023	Begroting 2024
	€	€	€	€
Beheerlasten				
Beheerlasten materieel				
Huisvesting	40.805	45.868	31.910	35.000
Kantoorkosten	29.134	27.018	17.247	18.900
Accountants-kosten	20.593	19.180	12.401	15.000
Boekhouding/salaris administratie	52.409	24.950	26.134	20.000
Algemene publiciteitskosten en representatie	32.327	18.950	15.481	14.000
Governance kosten	6.073	8.200	8.855	6.000
Afschrijvingskosten	6.091	10.200	9.973	8.000
Verzekeringen	2.135	3.270	2.207	2.500
	189.567	157.636	124.208	119.400
Beheerlasten personeel				
Salarissen	223.940	290.279	179.561	227.922
	223.940	290.279	179.561	227.922

RO	RO	RBV	RBV	RBV
Exploitatie 2024	Exploitatie 2023	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023
€	€	€	€	€
36.510	28.143	4.295	10.868	3.767
26.067	15.180	3.067	8.118	2.067
18.425	10.937	2.168	4.180	1.464
46.892	23.048	5.517	4.950	3.086
28.924	13.653	3.403	4.950	1.828
5.434	7.810	639	2.200	1.045
5.638	5.534	453	2.200	4.439
1.910	1.946	225	770	261
169.800	106.251	19.767	38.236	17.957
199.983	158.361	23.957	62.357	21.200
199.983	158.361	23.957	62.357	21.200

	Totaal	Totaal	Totaal	RO
	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023	Exploitatie 2024
	€	€	€	€
Activiteitenlasten				
Activiteiten-lasten materieel				
Projectsubsidies:				
Projectsubsidies	1.321.860	1.306.768	1.037.088	956.980
(ingetrokken projectsubsidies)	-135.242	0	-140.272	-125.356
Netto projectsubsidies	1.186.618	1.306.768	896.816	831.624
Lira Fonds activiteiten	2.000	10.000	10.000	0
Ingrid Harms Stipendium	25.928	20.000	15.952	0
Stipendium fotografie	0	0	16.150	0
Dossiersubsidies	34.370	0	0	34.370
Nieuwe Journalistiek	8.960	0	0	0
Residency programma	41.315	0	84.424	41.315
Journalistiek+	674.937	836.250	461.701	674.937
Ontwikkeling:				
Traineeships algemeen	1.092.346	942.000	1.223.924	1.092.346
Traineeships lokaal	68.135	0	153.790	68.135
Toegekende beurzen	266.858	365.105	188.955	266.858
Ontwikkeling Journalistiek+	129.035	213.000	0	129.035

RO	RO	RBV	RBV	RBV
Begroting 2024	Exploitatie 2023	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023
€	€	€	€	€
984.049	640.688	364.880	322.719	396.400
0	-132.658	-9.886	0	-7.614
984.049	508.030	354.994	322.719	388.786
0	0	2.000	10.000	10.000
0	0	25.928	20.000	15.952
0	16.150	0	0	0
0	0	0	0	
0	0	8.960	0	0
0	84.424	0	0	0
836.250	461.701	0	0	0
942.000	1.223.924	0	0	0
0	153.790	0	0	0
365.105	188.955	0	0	0
213.000	0	0	0	0

	Totaal Exploitatie 2024	Totaal Begroting 2024	Totaal Exploitatie 2023	RO Exploitatie 2024
	€	€	€	€
Versterking:				
Journalistieke uitwisseling	25.199	25.000	70.455	25.199
Journalistieke fondsen en scholing	42.848	20.000	48.590	42.848
Veiligheid journalisten	6.789	22.000	16.213	6.789
Bruseprijs	73.260	41.500	52.869	43.956
	3.678.598	3.801.623	3.239.839	3.257.412
Activiteiten- lasten operationeel				
Advies commissie	47.050	55.500	47.542	42.097
Project coördinatie	213.769	139.700	178.020	205.154
Project medewerkers	233.793	169.400	136.138	215.091
Voorlichting en communicatie	84.126	55.000	161.157	81.844
Ontwikkeling advies, onderzoek en evaluatie	19.757	34.650	5.157	16.939
Automatisering project administratie	3.565	11.000	8.934	3.190
Projectadvies	9.127	0	3.525	8.166
	611.187	465.250	540.473	572.481

RO Begroting 2024	RO Exploitatie 2023	RBV Exploitatie 2024	RBV Begroting 2024	RBV Exploitatie 2023
€	€	€	€	€
25.000	70.455	0	0	0
20.000	48.590	0	0	0
22.000	16.213	0	0	0
25.000	27.536	29.304	16.500	25.333
3.432.404	2.799.768	421.186	369.219	440.071
50.000	41.929	4.953	5.500	5.613
127.000	153.075	8.615	12.700	24.945
154.000	136.138	18.702	15.400	0
50.000	150.270	2.282	5.000	10.887
31.500	5.157	2.818	3.150	
10.000	7.826	375	1.000	1.108
0	3.109	961	0	416
422.500	497.504	38.706	42.750	42.969

Prestatie verantwoording	2024	2023
Overige instellingen		
Toegekende RBV projectsubsidies	37	51
Toegekende Brusseprijs	1	1
Toegekende RO project subsidies	174	152
Toegekende RO Beurs Expertise bevordering	76	110

WNT-verantwoording 2024 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

De WNT is van toepassing op Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Het voor Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum) (2023: € 223.000).

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende top- functionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024	Directeur- bestuurder
Functiegegevens	01/01 - 31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	ja
Dienstbetrekking	
Bezoldiging 2024	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	87,257
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Beloningen betaalbaar op termijn	3,613
Subtotaal	90,870
Af: Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging 2024	90,870
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233,000

WNT-verantwoording 2023 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Gegevens 2023	Directeur- bestuurder
Functiegegevens	01/01 - 31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	ja
Dienstbetrekking	
Bezoldiging 2023	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	78,117
Beloningen betaalbaar op termijn	2,789
Subtotaal	80,906
Af: Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging 2023	80,906
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223,000

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten ultimo 2024:

Lem van Eupen, voorzitter
Hans de Clercq
Karlijn Goossen (m.i.v. 1 april 2024)
Laura de Jong
Joost Oranje
Gerard Schuiteman
Arne Westerhof

Overige leden Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten gedurende 2024

Abi Daruvalla (t/m april 2024)

De leden van de RvT die daar voor kiezen ontvangen vacatiegeld.

BIJLAGE 1. REGELING ONDERZOEKS-
JOURNALISTIEK 2018-2020 ‘SURPLUS’

	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023	Begroting 2023
	€	€	€	€
Subsidie Ministerie OCW				
RA projectsubsidies	-	-	-	-
RA talentontwikkeling	-	-	-	-
Loon- en prijsbijstelling RA- middelen	-	-	-	-
	-	-	-	-

Regeling onderzoeksjournalistiek
(RO)

Beheerlasten materieel	8.103	-	16.628	-
Huisvesting	2.148	-	5.764	-
Verhuizing		-	-	-
Kantoor	1.533	-	3.162	-
Administratie	2.758	-	4.721	-
Accountant	1.084	-	2.240	-
Publiciteit	1.701	-	2.797	-
Governancekosten	320	-	1.600	-
Representatie		-	-	-
Afschrijvingen	331	-	-	-
Juridisch advies		-	-	-
Verzekeringen	112	-	399	-
Negatieve rente	-1.884	-	-4.055	-
Beheerlasten personeel	11.978	-	32.435	-

Exploitatie 2022	Begroting 2022	Exploitatie 2021	Begroting 2021	Exploitatie 2018 t/m ‘20	Begroot 2018 t/m ‘20
€	€	€	€	€	€
-	-	-	-	3.000.000	3.000.000
-	-	-	-	1.800.000	1.800.000
-	-	-	-	190.041	-
-	-	-	-	4.990.041	4.800.000

22.849	3.000	-	-	167.417	203.000
5.079	-	-	-	43.432	41.000
-	-	-	-	12.000	36.000
4.071	-	-	-	43.888	45.000
3.847	-	-	-	25.102	14.000
1.708	-	-	-	15.797	15.000
2.951	-	-	-	-	-
843	-	-	-	9.588	15.000
-	-	-	-	583	10.000
1.186	-	-	-	10.276	13.000
405	3.000	-	-	5.101	12.000
385	-	-	-	1.650	2.000
2.374	-	-	-	-	-
34.573	-	-	-	124.996	130.000

	Exploitatie 2024	Begroting 2024	Exploitatie 2023	Begroting 2023
	€	€	€	€
Activiteitenlasten materieel	188.950	139.200	596.463	599.776
Projectsubsidies	-		30.000	30.000
Regeling jong talent en scholing	74.495	67.200	234.360	228.900
Beurs expertisebevordering	-		3.520	19.876
Thema-aanvraag	-		69.280	45.000
Residency's	-		43.130	50.000
Vervangende kracht	-		50.340	45.000
Vouchers beurs expertisebevordering	-		4.590	5.000
Ticketacties beurs expertisebevordering	8.960		8.900	14.000
Scholingsprogramma jong talent	105.495	72.000	152.343	162.000
Ingetrokken RA projectsubsidies			-	-
Ingetrokken RA beurs expertisebevordering			-	-
Ingetrokken RA regeling jong talent			-	-
Activiteitenlasten operationeel	34.087	12.880	102.494	105.000
Activiteitenlasten operationeel			-	-
Adviescommissies	2.476		8.588	-
Coördinatie	12.068		-	-
Projectmedewerkers	12.652	12.880	27.883	105.000
Coördinatie en communicatie	4.814		25.000	-
Ontwikkeling, onderzoek en evaluatie	1.409		38.690	-
Automatisering AO	188		1.696	-
doorberekend RB	-		-	
Projectadvies	480		637	-
	<u>243.118</u>	<u>152.080</u>	<u>748.020</u>	<u>704.776</u>
Over uit boekjaar balans	<u>0</u>		<u>243.118</u>	

Exploitatie 2022	Begroting 2022	Exploitatie 2021	Begroting 2021	Exploitatie 2018 t/m '20	Begroting 2018 t/m '20
€	€	€	€	€	€
424.335	478.000	-24.054	60.000	2.716.882	3.820.000
30.000	30.000	-	-	1.724.347	2.260.000
159.000	159.000	60.000	60.000	835.810	1.200.000
10.169	10.000	-	-	199.114	360.000
50.322	37.500	-	-	-	-
25.000	40.000	-	-	-	-
18.715	37.500	-	-	-	-
6.500	5.000	-	-	-	-
9.478	9.000	-	-	-	-
115.151	150.000	-	-	-	-
-	-	-34.915	-	-34.949	-
-	-	-2.570	-	-795	-
-	-	-46.569	-	-6.645	-
36.015	87.000	-	-	495.890	647.000
2.717	-	-	-	-	-
-	25.000	-	-	28.331	41.000
-	-	-	-	96.130	120.000
-	-	-	-	205.120	230.000
31.839	44.000	-	-	105.126	121.000
-	15.000	-	-	35.702	75.000
1.459	3.000	-	-	25.481	60.000
-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-
<u>517.772</u>	<u>568.000</u>	<u>-24.054</u>	<u>60.000</u>	<u>3.505.185</u>	<u>4.800.000</u>
<u>991.138</u>		<u>1.508.910</u>		<u>1.484.856</u>	

Kamphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2024 van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2024;
- 2) de staat van baten en lasten over 2024; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 379 26 00

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.kamphuisberghuizen.nl

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven", het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 1 april 2025

KAMPHUIS & BERGHUIZEN
Accountants/Belastingadviseurs

T. Wagenaar AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarverslag
2024

Tekst: Fonds BJP
Ontwerp: Multitude
Omslagfoto: Fotoproject
over het Oekraïense spoor
door fotograaf Jelle Krings.

Fonds **BJP**
voor journalisten